

OGÓLNOPOLSKI KWARTALNIK PZHİPZF

HODOWCA

Nr 63 • wrzesień 2015 r

ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

ISSN 1506-4042

**Organizacje przeciwne
hodowli zwierząt włączają polityków
do realizacji swoich niejasnych celów**

TERMINY AUKCJI W 2016 ROKU:

31 STYCZNIA – 4 LUTEGO

5 KWIETNIA – 11 KWIETNIA

31 MAJA – 5 CZERWCA

13 WRZEŚNIA – 15 WRZEŚNIA

WWW.NAFA.CA

Klaudia Gołabek
redaktor naczelna

Szanowni Hodowcy, Drodzy Czytelnicy!

Ostatnie wydarzenia wynikające z interpelacji poselskiej posła Napieralskiego oraz listów Stowarzyszenia Otwarte Klatki i innych organizacji europejskich do prezydenta Andrzeja Dudy, nawołujących do likwidacji hodowli zwierząt futerkowych, spowodowały poważny niepokój wśród naszych hodowców. Fakty te oraz stanowisko Zarządu PZHiPZF przedstawiamy w tym wydaniu naszego pisma. Opisane zostały również podstawowe zagadnienia dotyczące okresów ochronnych na fermach zwierząt futerkowych.

W bieżącym numerze zachęcamy do zapoznania się z ważną informacją o zmianie w podatku dochodowym od osób fizycznych, która wejdzie w życie 1 stycznia 2016 r.

Dla wszystkich interesujące będzie sprawozdanie z odbytych aukcji skór.

Prosimy o uważne zapoznawanie się z tekstami naukowymi, które mogą stanowić dla Państwa kompendium wiedzy zarówno pod kątem prac sezonowych na fermach, ale także w przypadku wszelkiego rodzaju kontroli.

Przedstawiamy obszernie sprawozdanie z prac komisji sejmowych. W ostatnim czasie dużo dzieje się na arenie politycznej. Wiele tematów poruszanych podczas posiedzeń komisji bezpośrednio dotyczy rolników.

Życzymy przyjemnej lektury i zachęcamy do kontaktu z redakcją Hodowcy Zwierząt Futerkowych.

Z poważaniem
Klaudia Gołabek
redaktor naczelna

SPIS TREŚCI

- 4 Interpelacja nr 34069 do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie problemów dobrostanowych na fermach lisów
- 5 Stanowisko Zarządu Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych w sprawie poselskiej interpelacji nr 34069 posła Grzegorza Napieralskiego z Koła Poselskiego Biało-Czerwoni
- 7 Listy do Prezydenta RP Andrzeja Dudy
- 13 TADEUSZ JAKUBOWSKI, TOMASZ NALBERT Czynniki zewnętrzne oddziałujące negatywnie na chów fermowych zwierząt futerkowych – okresy ochronne na fermach
- 16 Uwaga! Ważne zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych
- 17 Prawo na fermie
- 18 Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych partnerem Fundacji Ochrony Głuszcza
- 20 Konkurs AgroLiga 2014
- 22 Letnie aukcje sezonu 2014/2015
- 24 ANDRZEJ GUGOLEK
Znaczenie pasz roślinnych w okresie kształtowania zimowej okrywy włosowej u mięsożernych zwierząt futerkowych
- 32 MARIAN BRZOZOWSKI
Zmiany cech użytkowych mięsożernych zwierząt futerkowych jako efekt pracy hodowlanej
- 36 KRZYSZTOF KOSTRO, JERZY LECHOWSKI
Znaczenie fizjologiczne składników mineralnych u mięsożernych zwierząt futerkowych
- 40 PIOTR PRZYSIECKI, WŁODZIMIERZ GAJZLER, ANDRZEJ FILISTOWICZ
Mutacje lisa białoszyjnego polskiego
- 44 Informacja o pracach komisji sejmowych VII kadencja

Hodowca Zwierząt Futerkowych

jest ogólnopolskim kwartalnikiem, zawierającym informacje z zakresu chowu i hodowli mięsożernych zwierząt futerkowych oraz ochrony środowiska, uregulowań prawnych i sytuacji rynkowej, dotyczących tych gatunków zwierząt.

Rada programowa:

dr Tadeusz Jakubowski (przewodniczący Rady)
prof. dr hab. Marian Brzozowski, prof. dr hab. Andrzej Gugołek, prof. dr hab. Krzysztof Kostro, Klaudia Gołabek, Roman Horoszczuk.

Wydawca: PZHiPZF

00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, lok. 301
Prezes Zarządu: Rajmund Gąsiorek
www.pzhipzf.pl

Adres redakcji:

00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, lok. 301
email: k.golabek@pzhipzf.pl

Redaktor naczelna: Klaudia Gołabek

Korekta: Ewa Matyba

Nakład: 2000 egzemplarzy. Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania przeróbek i skrótów w nadesłanych artykułach, nie zwraca niewykorzystanych materiałów oraz nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Tłumaczenia z czasopism zagranicznych drukowane są jako obszernie streszczenia. Prawa autorskie i wydawnicze zastrzeżone. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy, w całości lub części JEST ZABRONIONE i podlega odpowiedzialności karnej.

ISSN 1506-4042

Zdjęcie na okładce: Tadeusz Jakubowski

Interpelacja nr 34069

do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie problemów dobrostanowych na fermach lisów

Szczecin, dnia 31.07.2015r.

Zgodnie z art. 6 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt zabrania się znęcania nad zwierzętami. Przywoływana ustawa w art. 6 ust. 2 definiuje znęcanie się nad zwierzętami jako zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, a w szczególności wskazuje m.in. na „utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji”.

Na podstawie zacytowanego punktu 10 z wskazanego ustępu za znęcanie możemy uznać:

- działania lub zaniechania człowieka prowadzące w sposób oczywisty do zmian patologicznych w organizmie zwierzęcia (somatycznych lub psychicznych);
- utrzymywanie zwierzęcia w niewłaściwym pomieszczeniu i nadmiernej ciasnocie;
- niezapewnienie zwierzęciu możliwej egzystencji, zgodnie z potrzebami danego gatunku, rasy, płci i wieku

Przywołane przepisy w przypadku zwierząt hodowlanych wymagają dodatkowo przypomnienia art.12, który mówi, że warunki chowu lub hodowli zwierząt nie mogą powodować urazów i uszkodzeń ciała lub innych cierpień. Natomiast p. 7 Załącznika do Dyrektywy Rady 98/58/WE z 20 czerwca 1998 dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych dla celów rolniczych mówi: „*Swoboda ruchu zwierzęcia z uwzględnieniem gatunków i zgodnie z doświadczeniem i wiedzą naukową nie może być ograniczana w sposób powodujący niekonieczne cierpienia lub obrażenia. Jeśli dane zwierzę jest systematycznie pętane lub zamykane, konieczne jest pozostawienie mu przestrzeni właściwej jego potrzebom fizjologicznym i etologicznym zgodnie z doświadczeniem i wiedzą naukową*”.

Raport Komisji Europejskiej „The Welfare of Animals Kept for Fur Production”^[1] z 2001 roku wskazuje bardzo konkretne problemy dobrostanu lisów: strachliwość, zabijanie potomstwa, stereotypia, gryzienie ogona. Według raportu typowa klatka dla lisa nie spełnia potrzeb gatunkowych lisów: narzuca monotonię otoczenia, nie daje możliwości

ruchu fizycznego, nie umożliwia kopania (jedna z podstawowych potrzeb gatunkowych). W podsumowaniu Raport wskazuje potrzebę dalszych badań, dopasowywania regulacji prawnych do wyników tychże badań oraz poprawy wiedzy hodowców w temacie dobrostanu zwierząt hodowlanych. Skalę braków na płaszczyźnie dobrostanu zwierząt hodowlanych na futra, w odniesieniu do problemów wskazanych w akapitach powyższych, w Polsce ukazuje raport „Cena Futra”^[2] przygotowany przez niezależną organizację pozarządową Stowarzyszenie Otwarte Klatki. Raport na przykładzie 52 ferm zwierząt futerkowych, w większości lisich, uwidocznili powszechność wielu problemów dobrostanowych na takich fermach, m.in. zachowania stereotypowe, obrażenia zwierząt i zjawisko kanibalizmu.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich określa rażąco małą minimalną przestrzeń klatkową dla lisów, np. w klatce o powierzchni 2m² mogą być przetrzymywane aż cztery dorosłe lisy. Klatki dla lisów nie mają twardego podłoża. Podłoże klatki jest zawsze zbudowane z metalowej kraty, aby odchody mogły spadać na glebę, jednak ma to fatalne skutki dla samych zwierząt.

Konfrontując przywołane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z przedstawionym dotychczas przepisami oraz raportami można uzyskać, że warunki hodowli lisów określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie spełniają wymagań Ustawy o Ochronie Zwierząt i Dyrektywy 98/58/WE.

W związku z powyższymi faktami oraz powstałą w ich wyniku hipotezą proszę o odpowiedź na następujące pytania:

- jaka jest według Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi skala problemów dobrostanowych na fermach lisów w Polsce? Jakie podejmowane są działania, aby zmniejszyć ich skalę? - wiele doniesień, raport „Cena Futra” i inne podobne, wskazuje na powszechność zachowań stereotypowych na fermach lisów, kanibalizmu, agresji między lisami, obrażeń i urazów spowodowanych przebywaniem w klatce. Jeśli zjawiska te są powszechne i regularne, to czy nie powin-

niśmy wysnuć wniosku, że warunki określone w rozporządzeniu nie spełniają potrzeb gatunkowych tych zwierząt (co nakazuje Ustawa o Ochronie Zwierząt i Dyrektyw 98/58/WE)? Jeśli zjawiska te są powszechne i regularne, to czy nie oznacza to, że rozporządzenie ministerialne w swej treści dopuszcza warunki chowu i hodowli lisów, które z zasady łamią przepisy Ustawy o Ochronie Zwierząt?

- w jaki sposób Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi określiło minimalne wymiary klatki dla lisów? Jakie potrzeby gatunkowe lisów zostały wzięte pod uwagę? Jakie badanie etologii lisów zostały wzięte pod uwagę przy tych ustaleniach?
- jeśli problemy dobrostanowe lisów na fermach są powszechne i regularne, to czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi analizuje możliwość zakazu hodowania lisów na futro w Polsce? Jakiej stoją ku temu przeszkody? Zaznaczmy, że hodowla lisów nie ma w Polsce znaczenia ekonomicznego. Jest to ok. 300-400 ferm, gdzie hoduje się łącznie ok 300 tysięcy lisów. Na większości z tych ferm

nie pracuje nikt poza samym hodowcą i jego rodziną. Dając właścicielom ferm odpowiedni okres przejściowy, zakaz ten mógłby wejść w życie nie godząc mocno w niczyje interesy.

- czy zgodnie z Raportem Komisji Europejskiej Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi aktualizuje wiedzę na temat dobrostanu lisów i planuje zmianę warunków określonych w Rozporządzeniu, zgodnie z ewentualnymi nowymi danymi naukowymi?
- czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi określając minimalne warunki utrzymywania lisów konsultowało zagadnienia dobrostanu lisów z podmiotami, które nie są bezpośrednio związane z branżą hodowli futrzarskiej?

Przywołane raporty dostępne są pod wskazanymi adresami:

[1] http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/international/out67_en.pdf

[2] <http://www.otwarteklatki.pl/raport-cena-futra/>

**Z poważaniem,
Grzegorz Napieralski**

Stanowisko Zarządu Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych w sprawie poselskiej interpelacji nr 34069 posta Grzegorza Napieralskiego z Koła Poselskiego Biało-Czerwoni

Sejmowa poselska interpelacja nr 34069, której autorem jest Poseł Grzegorz Napieralski z Koła Poselskiego Biało-Czerwoni, skierowana do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczy spraw dobrostanu zwierząt na fermach lisów. Poseł Napieralski przywołuje w interpelacji Raport Komisji Europejskiej „The Welfare of Animals Kept for Fur Production” z 2001 roku oraz raport „Cena Futra” przygotowany przez Stowarzyszenie Otwarte Klatki. Zarzuca Ministrowi Rolnictwa, że w wydanym przez niego rozporządzeniu nie zabezpieczył lisom odpowiedniej przestrzeni, możliwości kopania itp.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 roku w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, określa w sposób szczegółowy te warunki, upodabniając je do regulacji obowiązujących w Finlandii, Norwegii i innych krajach. Trzeba wiedzieć, że fermy lisów, przynajmniej dwa razy w roku są kontrolowane w zakresie dobrostanu zwierząt przez Powiatowego Lekarza Weterynarii i jego inspekcję. W interpelacji Poseł Grzegorz Napieralski w niefrasobliwy sposób potraktował hodowców

lisów twierdząc, że funkcjonowanie 300–400 ferm lisów w Polsce nie ma znaczenia ekonomicznego. Tymczasem z chowu lisów na fermach bezpośrednio i pośrednio uzyskuje dochody i utrzymuje się kilkadziesiąt tysięcy osób. Jest to dział specjalny rolnictwa, wymagający unikalnej specjalizacji, wiedzy i doświadczenia. Zakaz hodowli lisów na futro będzie oznaczać dla hodowców utratę możliwości utrzymania siebie i swoich rodzin i zwiększenie liczby osób bezrobotnych. Dla nich hodowla lisów jest ich warsztatem pracy i dorobkiem całego życia. Doświadczyli oni dobrej i złej koniunktury rynkowej i dzielnie przetrwali w rolnictwie, nie korzystając z pomocy państwa. W naszym kraju tradycja hodowli lisów ma już historię ponad 80 lat.

Przez minione 14 lat hodowcy pracowali, aby unowocześnić fermy, zapewniając poszanowanie obowiązujących przepisów, dotyczących norm weterynaryjnych i sanitarnych, dbając jednocześnie o dobrostan zwierząt. Należy ponownie podkreślić, że fermy zwierząt futerkowych podlegają regularnym kontrolom służb sanitarnych i weterynaryjnych. Natomiast przypadki, kiedy normy nie są przestrzegane, a dobrostan zwierząt zagrożony, należą do wyjątków. To właśnie te wyjątki są nagłaśniane przez media i organizacje ekologiczne, powodując negatywną opinię o środowisku hodowców. Stanowczego podkreślenia wymaga jednak stwierdzenie, że są to wyjątki, które nie obrazują ogólnego stanu ferm.

Należy zauważyć, że Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych, skupiający licznych hodowców zwierząt futerkowych z całego kraju, opracował i wdrożył procedurę certyfikacyjną dla ferm mięsożernych zwierząt futerkowych. Certyfikacja to dodatkowa procedura weryfikacyjna, mająca na celu potwierdzenie wysokiego poziomu dobrostanu zwierząt, profesjonalnego przygotowania hodowców, zachowania reżimu dotyczącego ochrony środowiska czy profilaktyki weterynaryjnej. Związek ten pracuje również nad unifikacją systemu certyfikacji wraz ze specjalistami z Finlandii oraz Norwegii. Już teraz polskie certyfikaty uznawane są przez domy aukcyjne, handlujące skórą oraz zostały włączone w certyfikowane kolekcje skór. Ponadto Związek propaguje wśród hodowców ideę jak najwyższego poziomu dobrostanu hodowlanych zwierząt. System szkoleń, wysokie normy weterynaryjne, jakie muszą spełniać hodowcy, oraz innowacyjny program certyfikacji mają za zadanie ciągle podwyższanie poziomu dobrostanu mięsożernych zwierząt futerkowych w Polsce.

W swojej interpretacji Poseł powołuje się na raport przygotowany przez Stowarzyszenie Otwarte

Klatki wskazując, że jest to stowarzyszenie niezależne, jednak pod adresem stowarzyszenia pojawiają się oskarżenia, iż jego kierownictwo jest opłacane przez organizacje skupiające przedsiębiorstwa, najczęściej z obcym kapitałem, utylizujące produkty i odpady pochodzenia zwierzęcego. Takie informacje pojawiły się w publikacji na stronie portalu wSense.pl. W wyniku przeprowadzonego śledztwa dziennikarskiego, na stronie tego portalu ukazał się tekst pod tytułem *Przychodzi utylizator do ekologa czyli zakłamanym ekobiznes*. W listopadzie 2014 roku w artykule tym zostały przedstawione działania przedstawicieli zakładów utylizujących produkty uboczne przemysłu spożywczego ze Stowarzyszeniem Otwarte Klatki podjęte w celu organizacji akcji przeciwko hodowli zwierząt futerkowych.

Fermy zwierząt futerkowych stanowią konkurencję dla firm utylizujących produkty z przemysłu spożywczego. Produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego wytwarzanymi przez przemysł spożywczy żywione są na fermach lisy i inne mięsożerne zwierzęta futerkowe. Przetwarzanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego na karmę jest najtańszą i najlepszą metodą ich utylizacji. Rocznie fermowe zwierzęta futerkowe zjadają ponad 500 tys. ton produktów ubocznych. Przedsiębiorstwa wytwarzające je, takie jak ubojnie bydła, świń, drobiu, przetwórstwa rybne i inne, musiałyby płacić wysokie kwoty zakładom utylizacyjnym za ich utylizację, natomiast sprzedając je hodowcom zwierząt futerkowych dodatkowo zarabiają. Konieczność płacenia za utylizację produktów ubocznych spowodowałaby zwiększenie kosztów produkcji, a co za tym idzie podwyżkę cen żywności. Zakaz hodowli zwierząt futerkowych wywołałby więc negatywne konsekwencje nie tylko dla hodowców i ich rodzin, pracowników wraz z rodzinami oraz dla kooperantów hodowców, ale także dla wszystkich mieszkańców kraju. Trzeba ponadto wiedzieć, że wytwarzane przez zakłady utylizacyjne mączki mięsno-kostne są używane w uprawach rolnych jako uzdatniacze gleby i są traktowane przez rolników jako nawóz. Przy niewłaściwym wykonywaniu zabiegów agrotechnicznych mogą stanowić zagrożenie epidemiologiczne dla zwierząt i ludzi. Musimy pamiętać, że mączki mięsno-kostne nie mogą być używane do żywienia zwierząt gospodarskich, z których produkowana jest żywność dla człowieka.

Zakaz hodowli zwierząt futerkowych, który Poseł Napieralski zdaje się popierać, oznaczałby zatem likwidację miejsc pracy na polskiej wsi, zwiększenie kosztów produkcji żywności i podniesienie ryzyka wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego. ■

The Honourable Andrzej Duda
Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

10 August 2015

Via e-mail: listy@prezydent.pl

Dear Mr President,

We would like to send you our congratulations for being elected the President of the Republic of Poland. We hope your presidency will bring about important changes for animals.

Today, we would like to ask you to take a stand by advocating a ban on fur farming in Poland. Unfortunately, Poland became one of the biggest players in this cruel business, and we need strong politicians to act decisively in favour of animals who are confined and slated to be killed and skinned at Polish fur farms.

There are around 800 fur farms in Poland today, which means that almost 10 million minks, 300,000 to 400,000 foxes and 2,000 to 3,000 racoon dogs are killed for their fur every year in Poland. It is important to remember that these wild animals naturally live in huge territories, encompassing hundreds of hectares. A wire cage is a tiny prison compared to their natural habitat. Cannibalism, injuries, illness, lack of veterinary care, aggression and stereotypical types of behaviour were some of the systematic problems observed on Polish fur farms during investigations of Otwarte Klatki. The findings were published in two reports titled "Fur Price" and "Predatory Business".

PETA's investigations of fur farms in other European countries have confirmed that animals on fur farms suffer from neglect, starvation and thirst and often have untreated bloody wounds. Social, intelligent and curious animals such as foxes, minks, beavers, ferrets and raccoon dogs should be treated with respect regarding their natural needs and not gassed, shot or electrocuted for fashion.

To stop this unnecessary cruelty, fur farming needs to be banned, as it already has been in many countries, including Austria, Croatia, Slovenia and the United Kingdom. Fox farming is banned in Denmark and the Netherlands. In July 2015, the Bundesrat of Germany introduced a bill to ban fur farming, stating that there is no reasonable cause to kill animals for "luxury" products since fake fur is a suitable alternative in the 21st century.

According to a public opinion poll by the Homo Homini polling institute in 2014, 55 per cent of the people in Poland already support a ban on fur farms. We would like to ask you to consider a presidential initiative to ban fur farming in order to save the lives of millions of animals in the near future.

We thank you for your time and consideration.

Yours sincerely,

Harald Ullmann
Vice President PETA Germany

Paweł Rawicki
Vice President Otwarte Klatki

The Honourable Andrzej Duda
Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

10 August 2015

Via e-mail: listy@prezydent.pl

Szanowny Panie Prezydencie,

Chcielibyśmy przesłać nasze gratulacje objęcia urzędu Prezydenta RP. Mamy nadzieję, że okres Pana prezydencji przyniesie ważne zmiany dla zwierząt.

Dziś chcielibyśmy prosić o zajęcie stanowiska poparcia dla zakazu hodowli zwierząt na futro. Niestety, Polska stała się jednym z największych graczy tego okrutnego przemysłu i potrzebni są silni politycy, którzy będą odważnie działać w obronie zwierząt zabijanych i skórowanych na polskich fermach futrzarskich

W Polsce funkcjonuje ok. 800 ferm futrzarskich, co oznacza, że prawie 10 milionów norek, 300-400 tysięcy lisów i ok 2-3 tysiące jenotów jest co roku zabijanych dla ich futer w Polsce. Istotne jest, aby pamiętać, że te zwierzęta są drapieżnikami, które w naturze żyją na wielkich obszarach, przemierzając codziennie kilka kilometrów. Drucziana klatka jest malutkim więzieniem w porównaniu do ich naturalnego środowiska życia. Kanibalizm, okaleczenia, choroby, brak opieki weterynaryjnej, zachowania stereotypowe to część problemów obserwowanych przez inspektorów Stowarzyszenia Otwarte Klatki podczas prowadzonych śledztw. Rezultaty tych śledztw zawarte są w raportach „Cena Futra” oraz „Drapieżny Biznes”.

Śledztwa prowadzone przez PETA w innych krajach potwierdziły, że zwierzęta hodowane na futro często cierpią z powodu zaniedbania, głodu czy nieleczonych ran. Inteligentne i społeczne zwierzęta jak lisy, norki, fretki czy jenoty powinny być traktowane z uszanowaniem ich naturalnych potrzeb, a nie gazowane czy porażane prądem dla mody.

Aby zatrzymać takie niepotrzebne okrucieństwo, hodowla na futro musi zostać zatrzymana, tak jak stało się to już m.in. w Austrii, Chorwacji, Słowenii, Wielkiej Brytanii. Hodowla lisów została zakazana już w Holandii i Danii. W lipcu 2015 niemiecki Bundesrat przegłosował zakaz hodowli na futro, wskazując, że luksusowy towar nie jest wystarczającym powodem, aby zabijać zwierzęta, jeśli mamy do dyspozycji futra syntetyczne.

Zgodnie z badaniem opinii publicznej Instytutu Homo Homini (2014) 55% Polaków chce pełnego zakazu hodowli zwierząt na futro. Chcielibyśmy prosić o rozważenie inicjatywy prezydenckiej na rzecz takiego zakazu, co uratowałoby miliony zwierząt futerkowych.

Harald Ullmann
Wiceprezydent PETA Germany

Paweł Rawicki
Wiceprezes Stowarzyszenia Otwarte Klatki

Brussels, 10th of August 2015

The Honourable Andrzej Duda
President of the Republic of Poland

Dear Mr President,

On behalf of Eurogroup for Animals and Fur Free Alliance we would like to send you our warmest congratulations for your successful election as the President of the Republic of Poland. We appreciate your former contributions to the initiatives of the EP Intergroup for Animal Welfare and Conservation and look forward to continued collaboration.

With this letter we would like to express our gratitude for your commitment to animal welfare and ask you to advocate for 1. A ban on fur farming in Poland. 2. The inclusion of the American mink and the raccoon dog on the list of invasive alien species.

We would shortly like to present four important remarks on why a ban on fur farming and the inclusion of the American mink and the raccoon dog on the list of invasive alien species should be advocated:

1. The fur industry is ignoring formal recommendations. The improvements recommended by the European Commission's Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare (SCAHAW), back in 2001, have so far been ignored by Polish fur farmers. One of the recommendations of the Scientific Committee was that *'Since current husbandry systems cause serious problems for all species of animals reared for fur, efforts should be made for all species to design housing systems which fulfil the needs of the animals'*.¹

These changes have still not taken place in fur farms. Animals kept for fur production purposes are active carnivores whose species specific needs cannot be met in the small wire mesh cages on fur farms.

2. Other European countries are banning fur production. Several countries in Europe have concluded that the current fur farming practices severely affect the welfare of the animals. In Belgium, the region of Wallonia has banned fur farming as of January this year. The region of Brussels has started a similar process because of the cruelty inherent to the practice, stating that Brussels, as the capital of Europe, should be on the forefront of a Europe that respects animal welfare.

The UK and Northern Ireland banned fur farming over a decade ago. Other European countries that have banned fur farming are Austria, Bosnia and Herzegovina, Croatia, the Republic of Macedonia and Slovenia. The Netherlands is in the process of banning fur farming. Now Poland has the opportunity to be part of this positive development for animal

¹ European Commission (2001): The welfare of animals kept for fur production. Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare. Adopted on 12-13 December 2001

welfare in Europe.

3. The voice of the citizens must be heard. Eurogroup for Animals represents animal welfare interests on many EU advisory committees and consultation bodies, and we often bear witness to national and international governments not sufficiently recognizing the views of the citizens.

As you may be aware, 55 percent of Polish citizens consider that the breeding of foxes, raccoon dogs and minks for fur should be banned. In the age group of 18-35, 70 percent supports a ban (Instytut Badań Rynkowych i Społecznych (IBRiS) Homo Homini/Otwarte Klatki, 2014).

The member organisation of Eurogroup for Animals and Fur Free Alliance, Otwarte Klatki, has seen dozens of local communities fighting against new mink farms being built in their neighborhoods. These people do not want fur farms in their countryside, but in most of the cases they stand a very small chance against the investors.

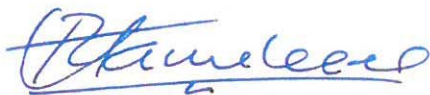
4. The American mink and raccoon dog should be included on a list of invasive alien species of EU concern. The problem with escapes of American mink into the wild is especially big in Western Poland. The American mink and raccoon dog are recognized as invasive alien species under the Convention of Biological Diversity and have been placed on the list of the 100 worst invasive alien species in Europe (DAISIE database).² Eurogroup for Animals and the Fur Free Alliance advocate the inclusion of the American mink and raccoon dog on a future list of EU concern regarding invasive alien species.

Eurogroup for Animals and the Fur Free Alliance would like to see Poland using this opportunity and take leadership on animal welfare by ending fur farming.

Such a decision would be in line with scientific research, EU legislation and formal recommendations, as well as with the views of the Polish and European citizens. In addition, such a decision would help protect bio-diversity.

We wish you every success and look forward to hearing from you on this important matter. Please find attached two recent reports from our member organisation Otwarte Klatki.

Most respectfully,

Reineke Hameleers
Director Eurogroup for Animals

Joh Vinding
Chair Fur Free Alliance

² <http://www.europe-aliens.org/speciesTheWorst.do>

6 rue des Patriotes — B - 1000 Brussels

Tel : +32 (0)2 740 08 20 - Fax : +32 (0)2 740 08 29

Email : info@eurogroupforanimals.org www.eurogroupforanimals.org

Szanowny Panie Prezydencie,

W imieniu Eurogroup For Animals oraz Fur Free Alliance chcielibyśmy złożyć gratulacje z okazji zwycięstwa w wyborach Prezydenta RP. Doceniamy Pana wcześniejsze działania jako członka Intergrupy ds. Dobrostanu i Ochrony Zwierząt przy Parlamencie Europejskim i mamy nadzieję, że będziemy mogli dalej współpracować.

W niniejszym liście chcielibyśmy wyrazić nasze uznanie dla Pana zaangażowania w ochronę dobrostanu zwierząt i prosić o wsparcie dla: 1.) zakazu hodowli zwierząt na futro w Polsce 2.) wpisanie norki amerykańskiej i jenota na listę inwazyjnych gatunków obcych.

Chcielibyśmy przedstawić cztery krótkie argumenty pokazujące dlaczego według nas powinien Pan poprzeć zakaz hodowli na futro i zamieszczenie norki amerykańskiej oraz jenota na liście inwazyjnych gatunków obcych

1.) Przemysł futrzarski ignoruje formalne rekomendacje. Ulepszenia zalecone w 2001 roku przez Komitet Naukowy ds. Zdrowia i Dobrostanu Zwierząt przy Komisji Europejskiej są wciąż ignorowane przez polskich hodowców. Według jednej z rekomendacji „z uwagi na to, że obecnie stosowane systemy chowu powodują poważne problemy u wszystkich gatunków hodowanych na futro, warunki utrzymania powinny zostać ulepszone, aby spełniać potrzeby gatunkowe tych zwierząt”.

Te zmiany nie nastąpiły na fermach futrzarskich. Zwierzęta hodowane na futro są dzikimi drapieżnikami, prowadzącymi aktywny tryb życia, a których potrzeby gatunkowe nie mogą zostać spełnione w warunkach drucianej klatki.

2.) Inne kraje europejskie zakazują hodowli futrzarskiej. Już kilka krajów europejskich uznało, że hodowla na futro w obecnej formie nie spełnia wymogów dobrostanu. Belgijski region Wallonii wprowadził zakaz w styczniu tego roku. Region Brukseli pracuje obecnie nad podobnym rozwiązaniem, ponieważ, według władz tego regionu, Bruksela będąc stolicą Europy powinna być na jej czele, jeśli chodzi o troskę o ochronę zwierząt.

Wielka Brytania i Irlandia Północna wprowadziły zakaz już ponad dekadę temu. Wśród innych krajów, gdzie wprowadzono zakaz są Austria, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Macedonia i Słowenia. W Holandii trwa proces wprowadzenia takiego zakazu. Teraz to Polska ma szansę być częścią dobrych zmian na rzecz dobrostanu zwierząt w Europie.

3.) Głos obywateli musi zostać wysłuchany. Eurogroup For Animals staje w obronie dobrostanu zwierząt w wielu ciałach doradczych i komisjach Unii Europejskiej i często widzimy, że rządy krajowe niewystarczająco słuchają opinii swoich obywateli.

Według badań Instytutu Homo Homini (2014) ok. 55% Polaków popiera pełen zakaz hodowli na futro. W grupie wiekowej 18-35 jest to aż 70%.

Stowarzyszenie Otwarte Klatki, członek zarówno Eurogroup For Animals i Fur Free Alliance, współpracuje lub współpracowało z kilkudziesięcioma lokalnymi społecznościami, które nie zgadzają się na budowanie ferm futrzarskich w ich okolicy. Ci ludzie nie chcą u siebie ferm futrzarskich, niestety w większości przypadków mają niewielkie szanse w starciu z inwestorami.

4.) Norka amerykańska i jenot powinny znaleźć się na liście inwazyjnych gatunków obcych Unii

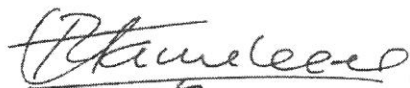
Europejskiej. Problem uciezek norek z ferm jest szczególnie dotkliwy w zachodniej Polsce. Norka amerykańska oraz jenot są zgodnie z Konwencją o Różnorodności Biologicznej uznane za gatunki inwazyjne obce i umieszczone na liście 100 najniebezpieczniejszych inwazyjnych gatunków obcych w Europie (baza danych DIASIE). Eurogroup For Animals i Fur Free Alliance popierają włączenie norki amerykańskiej i jenota na listę inwazyjnych gatunków obcych w Unii Europejskiej.

Eurogroup For Animals i Fur Free Alliance mają nadzieję, że Polska wykorzysta szansę, aby wprowadzając zakaz hodowli na futro stać się jednym z liderów ochrony zwierząt

Taka decyzja byłaby zgodna z wiedzą naukową, prawem i rekomendacjami europejskimi, a także z poglądami Polaków i Europejczyków. Dodatkowo decyzja ta wsparłaby ochronę bioróżnorodności.

Życzymy sukcesów i czekamy na odpowiedź dotyczącą powyższych zagadnień. Załączamy dwa raporty wydane przez naszą organizację członkowską, Stowarzyszenie Otwarte Klatki.

Z poważaniem

Reineke Hameleers
Director Eurogroup for Animals

Joh Vinding
Chair Fur Free Alliance

**Zarząd Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych
przygotowuje oświadczenie w sprawie korespondencji
do Prezydenta RP Andrzeja Dudy**

Czynniki zewnętrzne oddziałujące negatywnie na chów fermowych zwierząt futerkowych – okresy ochronne na fermach

dr Tadeusz Jakubowski
Zakład Chorób Zakaźnych, Katedra Chorób Dużych Zwierząt z Kliniką Wydział Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie

lek. wet. Tomasz Nalbert
Zakład Chorób Zakaźnych Katedry Chorób Dużych Zwierząt z Kliniką Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie

Hodowane na fermach norki, lisy, jenoty i inne futerkowe zwierzęta gospodarskie mają bardzo wrażliwe zmysły, szczególnie słuchu i węchu. Hodowla tych zwierząt wymaga ustabilizowanych warunków ich dobrostanu. Szczególnie ważny jest spokój. Można zapewnić to poprzez zapewnienie obsługi zwierząt przez te same, znane zwierzętom osoby. Inne czynniki, jeżeli ciągle powtarzają się, nie wpływają negatywnie na ich zachowanie (dźwięki wynikające z pracy maszyn na fermie, stałe odgłosy z zewnątrz np. z linii przesyłowej wysokiego napięcia, hałas z dróg publicznych, z przejazdu pociągów i inne). Zwierzęta przyzwyczajają się do tych dźwięków i po jakimś czasie przestają na nie reagować strachem, niepokojem, nerwowością.

Najbardziej niebezpieczne dla zwierząt są nieznanne hałasy, które występują w okresie rozrodu (kryć), ciąży, a szczególnie **w okresie porodów i odchowu osesków kociąt (norki) / szczeniąt (lisów)**. Niepokojone samice norek, lisów i jenotów mogą zagryzać oseski, przebywać

poza domkiem wykotowym, co powoduje wyziębienie i śmierć osesków lub całkowicie przestają opiekować się noworodkami.

Zwykle zdarzenia groźne dla zwierząt mają miejsce w czasie **obecności na fermie obcych osób**, wykonywania wiosennych prac polowych **w pobliżu fermy**, odpalania ładunków (petard), strzelania praktykowanego przez myśliwych w celu odstraszenia dzików od zasiewów, hałaśliwe zgromadzenia ludzi w sąsiedztwie fermy, przeloty motolotni nisko nad fermą, inny celowo zorganizowany hałas.

W przypadku gdy występują szczególne zagrożenia dla dobrostanu zwierząt, ich właściciel powinien **powiadomić podmiot powodujący zagrożenie dobrostanu zwierząt, bezpośrednio, a także w formie pisemnej, z prośbą o zaprzestanie działań, która jest przyczyną śmierci potomstwa zwierząt na fermie**. W przypadku braku zaprzestania działań zakłócających dobrostan zwierząt powinien zawiadomić policję i prokuraturę w sprawie łamania prawa.

Właściwym jest, żeby hodowca zbierał dowody w postaci padłych zwierząt, będących później dowodem przed sądem w postępowaniu cywilnym w sprawie poniesionych strat.

Naruszenie dobrostanu zwierząt skutkuje stosowaniem przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. Szczególnie ważny dla hodowców jest przepis wynikający z art. 6.1. pkt. 9 – złośliwe straszenie lub drażnienie zwierząt.

W naszym kraju i innych krajach europejskich mają miejsce nieodpowiedzialne, naruszające prawo wtargnięcia obcych osób na fermę, straszenie zwierząt i ich wypuszczanie z klatek.

Mięsożerne zwierzęta futerkowe podobnie jak i inne zwierzęta gospodarskie i domowe bardzo niepokoją się widząc w swoim otoczeniu obce osoby lub nieznaną im zwierzęta. Zawsze w stadzie na fermie wynikają z takich wizyt określone konsekwencje, jak: zwiększona nerwowość, a co za tym idzie różne negatywne w skutkach zachowania zwierząt. Obecność obcych osób może stanowić zagrożenie epizootyczne w wyniku zawleczenia na fermę groźnych chorób zakaźnych.

Cykl hodowlany u zwierząt monoestrycznych, takich jak norki, lisy pospolite, lisy polarne i jenoty, które wydają jeden miot w ciągu roku dzieli się na kilka ważnych pod względem hodowlanym okresów, w których obecność w stadzie na fermie obcych osób lub zwierząt może spowodować negatywne skutki, w tym poważne straty materialne.

Okresy hodowlane i konsekwencje niepokojenia zwierząt.

1. Od **01 stycznia do 15 kwietnia** – okres przygotowania do

ruki i krycie zwierząt – zwierzęta w obecności obcych ludzi i zwierząt niechętnie kryją, a będąc jeszcze w pełnej okrywie włosowej często w wyniku zdenerwowania wygryzają i niszczą swoje owłosienie. Po kopulacji zawsze dokonuje się oceny zwierząt w stadzie i niezdolne do rozrodu osobniki są z niego usuwane oraz usypiane. Pozyskuje się od nich dobrej jakości skóry.

2. Od **01 lutego do 15 lipca** – okres ciąży i laktacji – w tym czasie niepokojone samice mogą ronić, wynosić z gniazda oseski, zabijać młode, nie przebywać z potomstwem w gnieździe co często prowadzi do ich wyziębienia i zagłodzenia.

3. Od **15 lipca do 15 września** – intensywny wzrost odsadzonych od matek szceniąt (lisy, jenoty)/kociąt (norki) – niepokojone młode zwierzęta

stają się nerwowe co może prowadzić do wzajemnego okaleczania i zagryzania.

4. Od **15 września do 31 grudnia** – okres kształtowania się ostatecznej okrywy włosowej – w wyniku niepokojenia zwierząt może dochodzić do wygryzania i niszczenia własnej okrywy włosowej.

W 1973 roku Minister Rolnictwa przedstawił informację dotyczącą okresów ochronnych na fermach mięsożernych zwierząt futerkowych, której treść dotyczyła następujących zagadnień:

„W sprawie okresów ochronnych na fermach mięsożernych zwierząt futerkowych informujemy, co następuje:

1. Z uwagi na niebezpieczeństwo zagrożeń epizootycznych zostały określone przez Ministra Rolnictwa zasady zabezpieczenia ferm zwierząt futerkowych obejmujące bezwzględny zakaz wstępu na ich teren osobom postron-

Fot. T. Jakubowski

nym. **Nie dotyczy to urzędowego lekarza weterynarii.**

2. Terminy okresów ochronnych na fermach mięsożernych zwierząt futerkowych, w których należy zachować szczególną w ostrożność w obchodzeniu się ze zwierzętami i zachować całkowity spokój na fermie:

Gatunek zwierząt	Całkowity spokój na fermie	Wskazany spokój na fermie
Norki	1 kwietnia – 1 lipca	1 marca – 15 lipca
Lisy pospolite	1 lutego – 15 maja	15 stycznia – 30 maja
Lisa polarne	1 kwietnia – 1 lipca	15 lutego – 15 lipca

3. Na fermach mięsożernych zwierząt futerkowych powinna być zachowana zasada spokoju w obchodzeniu się ze zwierzętami, dotyczy to głównie monoestrycznych zwierząt, dla których szcze-

gólnie w drugiej połowie ciąży, wykotów i odchowu musi być respektowane.

4. Na fermach zwierząt poliestrycznych konieczny jest także w tych okresach spokój i bezpieczne postępowanie ze zwierzętami. Samice kotne i karmiące nie powinny być chwywane. W wypadku konieczności – czynność tą może wykonać wyłącznie pracownik fermy lub sprawny zootechnik/lekarz weterynarii.
5. Ze względów zarówno hodowlanych jak i epizootycznych, wskazany jest całkowity zakaz wstępu osób wizytujących fermy, ponieważ niepokojenie zwierząt może być przyczyną dużych strat gospodarczych.”

Należy zwrócić uwagę na fakt, że w 1973 roku Minister Rolnictwa uwzględnił w swojej informacji o okresach ochronnych na fermach zwierząt futerkowych

tylko okres rozrodu i odchowu osesków zwierząt futerkowych. Jednak **największe straty mogą powstawać w czasie obecności na fermie osób obcych w okresie po odsadzeniu szczeniąt/kociąt oraz w okresie kształtowania się u nich ostatecznej okrywy włosowej.**

Dlatego **ochrona zwierząt przed niepokojeniem powinna dotyczyć pełnego roku hodowlanego.**

W celu pokrycia ewentualnych strat związanych z wizytą osób obcych na fermie właściciel zwierząt powinien uzyskać od podmiotu uprawnionego do wykonywania inspekcji fermy odpowiednie oświadczenie. Prawo w niektórych przypadkach przewiduje odszkodowania za straty w wyniku wykonywania czynności przez urzędowego lekarza weterynarii (Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Rozporządzenie Rady Ministrów

Największe straty mogą powstawać w czasie obecności na fermie osób obcych w okresie po odsadzeniu szczeniąt/kociąt oraz w okresie kształtowania się u nich ostatecznej okrywy włosowej.

z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkiego u świń).

Należy jeszcze raz podkreślić, że do wejścia na fermę w obecności właściciela/zarządzającego jest ustawowo uprawniony Powiatowy Lekarz Weterynarii i jego inspektorzy w ramach przeprowadzanych urzędowych kontroli. Inne, nie urzędowe organizacje nie mają takich uprawnień.

UWAGA!

Ważne zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych

Ustawą z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, Poz. 699) wprowadzone zostały istotne zmiany w opodatkowaniu hodowców zwierząt futerkowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych.

Zmiany te wejdą w życie od dnia 1 stycznia 2016 r. Dotyczą one tych hodowców, którzy w zakresie podatku dochodowego rozliczają się na podstawie norm szacunkowych dochodu, a których przychód netto w roku 2015 przekroczy równowartość kwoty 1,2 mln euro.

I.

Treść przepisu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych w wersji obowiązującej od dnia 1 stycznia 2016 r.

Art. 15 [Przychody z działów specjalnych produkcji rolnej]

1. Przychód z działów specjalnych produkcji rolnej ustala się według zasad określonych w art. 14 (podatek liniowy 19% albo stawka progresywna 18 i 32%), jeżeli podatnik prowadzi księgi wykazujące te przychody. O zamiarze założenia ksiąg podatnik jest obowiązany zawiadomić właściwego naczelnika urzędu skarbowego przed rozpoczęciem roku podatkowego albo przed rozpoczęciem prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, jeżeli nastąpiło ono w ciągu roku, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku, gdy obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych wynika z przepisów o rachunkowości, przychód z działów specjalnych produkcji rolnej ustala się na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych według zasad określonych w art. 14. W takim przypadku nie ma obowiązku zawiadamiania właściwego naczelnika urzędu skarbowego o założeniu ksiąg rachunkowych.

II.

Treść art. 2 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości – określającego, kto ma obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych:

1. Przepisy ustawy o rachunkowości, zwanej dalej „ustawą”, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

1) spółek handlowych (osobowych i kapitałowych, w tym również w organizacji) oraz spółek cywilnych, z zastrzeżeniem pkt 2, a także innych osób prawnych, z wyjątkiem Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;

2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro.

[...]

2. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie mogą stosować zasady rachunkowości określone ustawą również od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro. W tym przypadku osoby te lub wspólnicy przed

rozpoczęciem roku obrotowego są obowiązani do zawiadomienia o tym urzędu skarbowego, właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.

2a. Do spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, których przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły mniej niż równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro i które nie stosują zasad rachunkowości określonych ustawą na podstawie ust. 2, stosuje się art. 70a.

III.

Dla Państwa wygody, poniżej znajduje się link do wyjaśnienia Ministra Finansów, dotyczącego nowych zasad opodatkowania działów specjalnych – po 1 stycznia 2016 r. (ostatnie 2 akapity strony):

http://www.mf.gov.pl/web/wp/inne-podatki/formularze-wynik2/-/asset_publisher/Px5S/content/przetwory-z-wlasnej-uprawy-lub-hodowli-zmiany-w-pit;jsessionid=4EC90C3CE8D2405C3DC82527372250E9?redirect=http%3A%2F%2Fwww.mf.gov.pl%2Fweb%2Fwp%2Finne-podatki%2Fformularze-wynik2%3Bjsessionid%3D4EC90C3CE8D2405C3DC82527372250E9%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Px5S%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D2

Zgodnie z tym wyjaśnieniem Ministerstwa Finansów:

*„Dodatkowo ustawa wprowadza zmiany w zakresie opodatkowania dochodów z działów specjalnych produkcji rolnej. Osoby fizyczne, które obowiązane są prowadzić księgi rachunkowe na podstawie przepisów o rachunkowości (limit 1 200 000 euro), dochód z działów specjalnych produkcji rolnej będą ustalać na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych. **Osoby takie nie będą mogły ustalać dochodu na podstawie norm szacunkowych dochodu określonych w załączniku do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.***

Ponadto osoby prowadzące działy specjalne produkcji rolnej i ustalające dochód na podstawie ksiąg rachunkowych lub podatkowej księgi przychodów i rozchodów, będą wpłacać zaliczki na podatek dochodowy od rzeczywistego dochodu wynikającego z ksiąg. Zaliczki te nie będą dla nich ustalane decyzją naczelnika urzędu skarbowego.”

Opisana wyżej nowelizacja wprowadza istotną zmianę w opodatkowaniu podatkiem dochodowym tych rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej (m.in. hodowlę zwierząt futerkowych), którzy podatek dochodowy rozliczali na podstawie deklaracji PIT-6 i opłacali go w wysokości określonej decyzją wydaną przez naczelnika urzędu skarbowego.

W celu określenia znaczenia powyższych zmian dla Państwa prosimy o kontakt z:

- biurem PZHIPZF;
- radcą prawnym Aleksandrem Czechem, tel. +48 501 549 205, tel. +48 61 848 19 09, e-mail: aleksander.czech@kancelaria-ac.pl ■

Prawo na fermie

Prawo pracy:

Umowa o pracę, czy umowa cywilnoprawna? Na czas określony, czy na czas nieokreślony? Jakie świadczenia publicznoprawne wiążą się z poszczególnymi typami umów? Jakie są podstawowe obowiązki pracodawcy/zleceniodawcy wobec pracownika/zleceniobiorcy/wykonawcy dzieła? Jak w optymalny sposób zatrudnić personel w gospodarstwie rolnym?

Kontrola na fermie:

Kto ma prawo wejść na teren fermy? W jakiej sytuacji? Jaki mi dokumentami musi się okazać? Czy istnieją okresy ochronne na fermie? Czy każdy urzędnik państwowy/samorządowy może wejść na teren fermy? Czy osoba niebędąca funkcjonariuszem państwowym, może domagać się wejścia na teren fermy?

Te i wiele innych zagadnień interesujących hodowców omówi mecenas Aleksander Czech na wrześniowym seminarium szkoleniowym organizowanym przez PZHIPZF.

Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych partnerem Fundacji Ochrony Głuszca

Od ubiegłego roku PZHiPZF wspiera konkurs redukcji drapieżników wokół ostoi głuszca, cietrzewi i kuropatw

Zważywszy na wspólny cel Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych oraz Fundacji Ochrony Głuszca, polegający na ochronie naturalnego środowiska, w tym ochronie populacji zwierząt zagrożonych wyginięciem, Zarząd Związku zdecydował o podjęciu szerszej współpracy hodowców zwierząt futerkowych z myśliwymi.

Od ubiegłego roku PZHiPZF wspiera konkurs redukcji drapieżników wokół ostoi głuszca, cietrzewi i kuropatw organizowany przez Fundację Ochrony Głuszca, którego strategicznym celem jest redukcja drapieżników takich jak lisy, kuny, jenoty, borsuki itp.

Dla hodowców mięsożernych zwierząt futerkowych nadmier-na obecność dzikich drapieżni-

ków wokół ferm hodowlanych to poważne zagrożenie nie tylko biznesowe, ale i ekologiczne. Dla myśliwych redukcja drapieżników to dobrze rozumiana konieczność, bez której środowisko ulegnie nieodwracalnej degradacji.

Akcja ta jest przeprowadzana w kilku rejonach Polski, tam gdzie znajdują się ostoje głuszców, cietrzewi, a także kuropatw.

Dotychczas przedstawiciele PZHiPZF spotkali się z myśliwymi m.in. w Gorczańskim Parku Narodowym, na Mazurach w rejonie nadleśnictwa Jedwabno, w Karkonoszach, w okręgu piotrowskim oraz w Nadleśnictwie Wisła w rejonie Beskidu Śląskiego i Żywieckiego. Są to tereny, na których ochrona tych ptaków wymaga szczególnego wzmoc-

Nagrodzeni w Gorcach myśliwi wraz z przedstawicielami Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych

Myśliwi z okręgu piotrowskiego strzelili w sezonie ponad 530 lisów

nienia, co z kolei wymaga dużego zaangażowania myśliwych.

Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych, doceniając działania prowadzone przez FOG, ufundował nagrody w postaci lornetek obserwacyjnych Delta Titanium 8x56 dla najlepszych lisarzy w danych okręgach oraz nagrodę główną – sztucer marki Mossberg kaliber.243 idealny do polowania na lisy, dla myśliwego, który w całym sezonie wykazał się największym zaangażowaniem w akcję redukcji lisów. Informacja taka zaktywizowała myśliwych i zachęciła do jeszcze skuteczniejszego ich odstrzału.

Przedstawiciele zarządu PZHiPZF podczas spotkań z my-

Final jeleniogórskiego konkursu odbył się w ośrodku „Jeleniówka” w Chromcu. Na zdjęciu prezes PZHiPZF Rajmund Gąsiorek wręcza nagrody myśliwym

Król lisarzy w konkursie FOG – Grzegorz Kosmala (drugi z lewej) w towarzystwie przedstawicieli PZHiPZF, Dariusza Sadowskiego i Katarzyny Magrel, oraz prezesa Mazurskiej Okręgowej Rady Łowieckiej Feliksa Czajkowskiego (pierwszy z prawej)

śliwymi podkreślali olbrzymią wartość takich starań dla ochrony zagrożonych gatunków, ale także przypominali o rozwijanej przez Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych akcji skupu od kół łowieckich strzelonych lisów, których skóry po odpowiedniej przeróbce będą sprzedawane w domach aukcyjnych.

Jak widać, akcja Fundacji Ochrony Głuszca odnosi swoje sukcesy, dlatego tym bardziej PZHiPZF nadal będzie zachęcał myśliwych do walki o ratowanie zagrożonych gatunków zwierzyzny drobnej.

Katarzyna Magrel

Konkurs AgroLiga 2014

Konkurs AgroLiga 2014 organizowany jest na szczeblu wojewódzkim przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego, zaś na szczeblu krajowym – przez Redakcję Audycji Rolnych Programu 1 TVP S.A. i Stowarzyszenie AgroBiznesKlub. Tradycyjny patronat pełnią: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Prezes ARiMR i Prezes ARR. Celem konkursu było wyłonienie Mistrzów Krajowych AgroLigi 2014 w kategoriach: Rolnicy i Firmy.

Tegoroczny Finał Krajowy AgroLiga 2014 odbył się 18 czerwca br. w Pałacu Prezydenckim.

Wydarzenie zgromadziło wielu laureatów oraz zaproszonych gości.

Pan minister rolnictwa i rozwoju wsi Marek Sawicki zwrócił

Tytuł Wicemistrza Krajowego w kategorii „Rolnicy” zdobyli hodowcy zwierząt futerkowych – państwo Teresa i Jan Drabina

się do pana prezydenta RP Bronisława Komorowskiego następującymi słowami:

„Panie Prezydencie, gości Pan u siebie elitę nie tylko rolnictwa polskiego czy europejskiego, ale nie boję się tego stwierdzenia, światowego. Mamy najlepszą produkcję żywności na świecie. Nasi producenci dominują w Polsce i Europie oraz są obecni na 70. zagranicznych rynkach. Dzięki ich naturalnej zaradności, mimo ogromnych kłopotów

w 2014 r., związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń oraz rosyjskim embargiem, udało się zachować dodatnią, 5-procentową dynamikę wzrostu eksportu. Składam gorące podziękowania wszystkim tegorocznym laureatom oraz wszystkim rolnikom, którzy przyczynili się do tego sukcesu”

Zaszczytny tytuł Wicemistrza Krajowego w wyżej wymienionym konkursie w kategorii „Rolnicy” zdobyli hodowcy zwierząt futerkowych – państwo Teresa i Jan Drabina. To wyróżnienie jest

wyrazem uznania dla ciężkiej pracy i sukcesów w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Państwo Drabina znaleźli się w gronie najlepszych polskich rolników. Prowadzone przez nich gospodarstwo, nowatorskie formy hodowli pokazują, że zamieszkiwanie

i praca na obszarach wiejskich może być atrakcyjnym wyborem życiowym.

Serdecznie gratulujemy zdobytego tytułu i życzymy dalszych sukcesów! ■

OFERTA HURTOWNI PZHIPZF

w Tarnowie Podgórnym

Preparaty zwalczające muchy i pchły:

MUCHOSTOP – zwalcza muchy metodą rozsypywania/malowania.

AZA - FLY – bardzo silny preparat do zwalczania dorosłych pcheł i much.

MS MAGGOT DEATH PLUS – silny środek do zwalczania larw pcheł i much.

PERMAS - D – silny środek do zwalczania dorosłych pcheł.

AGITA – granulat przeznaczony do zwalczania much, karaluchów i pcheł.

FENDONA 6 SC – preparat owadobójczy do spryskiwania.

Mieszanki paszowe uzupełniające:

MPU NORKA/LIS 0,1% – mieszanka paszowa uzupełniająca. Sposób stosowania: 1kg/1tonę.

PROMINK IMMUNO – zestaw żywych kultur bakterii prozdrowotnych, poprawiających trawienie. Sposób stosowania: 0,5 kg/1 tonę.

ROVIMIX B-EXTRA – mieszanka stosowana przy niedoborach witaminy B. Sposób stosowania: 1kg/1tonę.

PREGNOS H – preparat uzupełniający codzienną dietę w okresie rozrodu. Sposób stosowania: profilaktycznie 0,5kg/1tonę.

H-BIOTIN MAX – reguluje procesy zachodzące w skórze i poprawia jakość włosa. Sposób stosowania: profilaktycznie 0,5kg/1tonę.

KANI-HOLD MAX – zapobiega występowaniu kanibalizmu i autoagresji, podawany w sytuacjach stresowych dla zwierząt. Sposób stosowania: 5kg/1tonę.

WITAMINA E + SELEN – podawana w okresie intensywnego wzrostu przy skarmianiu wysokokalorycznej paszy oraz w okresie rozrodu, silne właściwości antyoksydacyjne. Sposób stosowania: 0,5kg/1tonę.

TOP LIVER – wspomaga pracę wątroby, stosowany w okresie wysokoenergetycznego żywienia. Sposób stosowania: 0,5kg/1tonę.

Dodatki do pasz:

IMMUN-O-MINK – przywraca zaburzoną sprawność układu immunologicznego, wzmacnia efektywność szczepień, poprawia jakość okrywy włosowej.

WITAMINA C – pobudza mechanizmy odpornościowe organizmu, bierze udział w syntezie hemoglobiny, powstawaniu erytrocytów oraz w przyswajaniu żelaza.

CHLOREK CHOLINY – wskazany przy wysokoenergetycznym okresie żywienia, wspomaga pracę wątroby, odtłuszcza komórki ciała.

METIONINA – niezbędna dla prawidłowego rozwoju włosa i skóry zwierząt, syntezy białek, uczestniczy w detoksykacji czyli odtruwaniu organizmu, działa ochronnie na miąższ wątroby i nerek.

CZOSNEK SUSZONY – poprawia walory smakowe karmy.

GLUKOZA – poprawia kondycję samic w okresie wykotów oraz zmniejsza syndrom wyczerpania laktacyjnego.

ARBOCEL – koncentrat włókna surowego dodawany do karmy, w celu uzupełnienia włókna pokarmowego w dawce żywieniowej i poprawy właściwości fizycznych karmy.

LACTI GEL – zwiększa zawartość wody w karmie oraz poprawia jej konsystencję, szczególnie zalecany w okresie letnim.

Deratyzacja:

RATER – granulat do zwalczania myszy i szczurów.

Dezynfekcja sucha:

DEZOSAN – proszek o działaniu bakteriobójczym, przeznaczony do powierzchni i pomieszczeń hodowlanych. Sposób stosowania: stosuje się poprzez rozsypywanie preparatu na powierzchnię dezynfekowaną w dawce 40-100g/m².

DEZOSAN z miętą – proszek o działaniu bakteriobójczym Anty Flea (odstraszający pchły), do powierzchni i pomieszczeń hodowlanych. Sposób stosowania: stosuje się poprzez rozsypywanie preparatu na powierzchnię dezynfekowaną w dawce 40-100g/m².

Dezynfekcja mokra:

VIRKON S – preparat o szerokim spektrum aktywności wirusobójczej i bakteriobójczej.

Pozostałe produkty:

ALUMINIUM SPRAY – do ochrony i pielęgnacji skóry.

ANTYKANIBAL SPRAY – zapach przeciw kanibalizmowi.

LIGNOCEL – włókna drewna bukowego do czyszczenia, uszlachetniania i kosmetyki futer.

REHOFIX – granulat z kolb kukurydzy do czyszczenia, uszlachetniania i kosmetyki futer.

Dezynfekcja rąk:

SOFT CARE – preparat do dezynfekcji rąk + dozownik.

SOFT CARE MED 500 ml – preparat do dezynfekcji rąk z pompką.

Środki do konserwacji paszy:

PIROSIARCZYN SODU – działa hamująco na rozwój bakterii i pleśni.

OXY-NIL – działa hamująco na rozwój bakterii i pleśni do konserwacji paszy bogatej w tłuszcz.

RENDOX PLUS LIQUID – stabilizuje tłuszcze, zapobiega jętczeniu.

ZAMÓWIENIA W BIURZE PZHIPZF ODDZIAŁ W TARNOWIE PODGÓRNYM

tel. 61 814 70 51

Fot. T. Jakubowski

Letnie aukcje sezonu 2014/2015

Czerwiec to miesiąc wzmożonej aktywności kupców skór zwierząt futerkowych i nadziei domów aukcyjnych na kontynuację dobrej sprzedaży skór. To właśnie w tym miesiącu wszystkie domy aukcyjne otworzyły się dla klientów, szukając nabywców na kolejne miliony skór.

Terminy czerwcowych aukcji praktycznie zajął się, nie dając zbyt odpocząć kupcom. Niewątpliwie dużym ułatwieniem w takiej sytuacji jest niedawno wprowadzony system sprzedaży online, z którego korzysta coraz więcej kupców, w tym także zupełnie nowych klientów w branży, pochodzących głównie z Chin.

Jako pierwsza – w czerwcowym harmonogramie aukcyjnym – zaprezentowała się SAGA FURS z AMERICAN LEGEND COOPERATIVE i FUR HARVESTERS w dniach 3–12 czerwca. Była to trzecia aukcja sezonu SAGA FURS, a zarazem ósma aukcja całego sezonu. Fińska aukcja zgromadziła około 800 kupców ze wszystkich liczących się rynków. Tradycyjnie, najwięcej było kupców z Chin i Hong Kongu. Na aukcji czerwcowej SAGA zaoferowała 3,75 mln skór norczych, z czego sprzedanych zostało 3,3 mln skór oraz 798 tys. skór lisich i jenocich, z czego sprzedanych zostało 680 tys. W porównaniu do ostatniej, marcowej aukcji SAGA FURS, zaobserwować można nieznaczny spadek cen skór norczych o około 10–15% w skórach komercyjnych i o około 5–10% w skórach wysokiej jakości typu velvet. Procent sprze-

daży pozostał na dość przyzwoitym, wysokim poziomie, choć w niektórych odmianach kolorystycznych (szafir, palomino i perła) na skóry samców trudniej było znaleźć nabywców.

Czerwcowym aukcjom towarzyszyło duże zainteresowanie hodowców lisów, gdyż, podobnie jak na aukcjach wiosennych, w ofercie domów aukcyjnych znalazły się lisy i jenoty.

Niestety, sprzedaż skór lisów srebrzystych nadal jest bardzo kiepska, gdyż, poza garstką kupców z Rosji, trudno znaleźć na nie nabywców. Oferta lisów srebrzystych (rozm. 0, 20, 30) na aukcji w Helsinkach została sprzedana zaledwie w 37%, uzyskując średnią cenę 95,75 euro. Znacznie lepiej sprzedawały się lisy niebieskie i cieniste, których oferta została wyprzedana niemal w całości. Uzyskane jednak ceny, podobnie jak w norkach, były o 10–15% niższe w porównaniu do aukcji marcowej. Średnia cena za lisa niebieskiego (rozm. 30, 40, 50, 60) wyniosła 128 euro, a za lisa cienistego (rozm. 30, 40, 50, 60) 129 euro. Oferta jenota została wyprzedana w 90% również po cenach 10–15% niższych od ostatnich notowań, uzyskując średnią cenę 89 euro.

Drugą w kolejności, czerwcową aukcją sezonu była aukcja KOPENHAGEN FUR, na której zaproponowano blisko 6,5 mln skór.

Dziewiąta aukcja sezonu, a zarazem czwarta w tym sezonie aukcja KOPENHAGEN FUR, odbyła się w dniach 19–26 czerwca w stolicy Danii. Spośród 600 obecnych klientów, zdecydowaną większość kupców stanowili Azjaci, w tym 129 nowych klientów z Chin, którzy wcześniej nie uczestniczyli w aukcjach. Podobnie jak w przypadku trzech wcześniejszych kopenhaskich aukcji, również tutaj kolekcja skór norczych została sprzedana niemal w 100%, ze średnią ceną 51,5 USD. Spadki cen, w zależności od gatunku, utrzymywały się w przedziale od 1% do nawet 19% w niektórych odmianach kolorystycznych, by ostatecznie odnotować średni spadek na poziomie 10% w porównaniu do ostatniej aukcji. Mniejszym zainteresowaniem cieszyły się skóry słabszej jakości, których na rynku chińskim jest bardzo dużo. Takie skóry zanotowały wyraźnie gorsze ceny i trudniej było znaleźć na nie nabywców.

Podobnie jak na aukcji kwietniowej, w Kopenhadze kupcy mogli skorzystać ze skromnej oferty lisów hodowlanych w ilości ok 12,5 tys., w tym ok. 10 tys. lisa srebrzystego.

Bardzo dobrze wypadła sprzedaż lisa cienistego. Zaledwie 68 sztuk zostało wystawionych na sprzedaż i wszystkie skóry zostały sprzedane, uzyskując średnią 55 USD. Kolekcja lisa niebieskiego (1253 szt.) sprzedała się w połowie, ze średnią ceną 72 USD. Znacznie gorzej w tym zestawieniu wypadły lisy srebrzyste, potwierdzając tym samym brak zainteresowania tym gatunkiem – sprzedano tylko 25% kolekcji ze średnią ceną 70 USD.

Dziesiąta aukcja sezonu, a zarazem trzecia i ostatnia w tym sezonie aukcja NAFA, odbyła się na przełomie czerwca i lipca w Toronto. Oferta sprzedaży składała się z 3,6 mln skór norczych, skór lisów hodowlanych i skór dzikich zwierząt. Niezmiennie, najsilniej reprezentowane były rynki Chin, Hong Kongu oraz Korei, ze wsparciem rynków europejskich.

Jeśli wziąć pod uwagę sprzedaż skór norczych, aukcję w Toronto należy zaliczyć do udanych. Z uwagi na fakt, że jest to ostatnia aukcja NAFA w sezonie, kupcy mieli w czym wybierać. Oferta była bardzo zróżnicowana pod względem jakości, rozmiaru i barwy.

Na aukcji zaoferowano kolekcję skór zimowych z dużą ilością skór niewielkich rozmiarów, skó-

daje średnią na poziomie 27%, z uśrednioną ceną ok. 37 USD za sztukę. Trochę lepiej przedstawia się sytuacja z lisami niebieskimi, które osiągnęły poziom sprzedaży 45% i średnią cenę 91 USD.

Rezygnując z aukcji wrześniowej, tą aukcją NAFA zakończyła sprzedaż aukcyjną w tym sezonie. Skóry, których nie udało się sprzedać, nadal dostępne są dla klientów w sprzedaży pozaaukcyjnej.

Letnie aukcje doskonale odzwierciedlają kondycję i możliwości rynku skór na świecie. Mamy do czynienia z olbrzymią siłą nabywczą kupców z Chin i Hong Kongu, przy jednoczesnym regresie rynku rosyjskiego i greckiego, związanego z sytuacją polityczną i gospodarczą obu krajów. Taka sytuacja przemawia

Mamy do czynienia z olbrzymią siłą nabywczą kupców z Chin i Hong Kongu, przy jednoczesnym regresie rynku rosyjskiego i greckiego

ry pokopulacyjne oraz niestandardowe, uszkodzone i o obniżonej wartości. Ofertę sprzedano po stabilnych, zadowalających cenach, z nieznaczną tendencją zwykłą w niektórych gatunkach z krótkim włosem. Wzrost cen sprzedaży odnotowano w odmianach: pastel i kolekcji Blue Iris. Delikatne spadki cen objęły głównie skóry z włosem dłuższym. Podobnie jak w Helsinkach i Kopenhadze, również w Toronto zaproponowano kolekcję lisów hodowlanych. Jednakże wyników sprzedaży również nie można uznać za zadowalające, gdyż sprzedaż nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. Spośród oferowanych 25 tys. skór lisów srebrzystych, tylko niecałe 7 tys. znalazło nabywców, co

na korzyść kupców, którzy kupują bardziej wybiórczo, koncentrując się na skórkach najlepszej jakości z krótkim włosem, a to zdecydowanie wpływa na słabsze ceny pozostałych skór. Nic nie wskazuje na to, żeby w najbliższym czasie sytuacja uległa zmianie. Podaż w dalszym ciągu jest ogromna, a klienci, korzystając z sytuacji, coraz bardziej wybredni.

Przed nami dwie kolejne, ostatnie aukcje sezonu 2014/2015, na których ogółem zostanie zaproponowanych ponad 8 mln skór norczych i około 700 tys. skór lisich. Cykl jesiennych aukcji rozpocznie się w Helsinkach 11–15 września a zakończy w Kopenhadze 24 września–2 października.

Ryszard Tuczkowski

Znaczenie pasz roślinnych w okresie kształtowania zimowej okrywy włosowej u mięsożernych zwierząt futerkowych

prof. dr hab. Andrzej Gugótek
Katedra Hodowli
Zwierząt Futerkowych
i Łowiectwa, UWM w Olsztynie

Przedstawiony poniżej artykuł o charakterze przeglądowym zawiera informacje dotyczące żywienia zwierząt futerkowych mięsożernych w okresie kształtowania zimowej okrywy włosowej, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia pasz roślinnych i możliwości poprawy ich wartości odżywczej. Artykuł został oparty na wynikach licznych badań naukowych, opisanych w literaturze krajowej i zagranicznej oraz obserwacjach własnych autora.

Słowa kluczowe:

żywienie, zwierzęta futerkowe, pasze roślinne, uzdatnianie, ekstruzja, ekspandowanie

Norki i lisy należą do typowych zwierząt mięsożernych. Ich przewody pokarmowe przystosowane są do pobierania wysoko białkowego i energetycznego pokarmu. Dieta dziko żyjących protoplastów obecnie hodowanych zwierząt składała się w znacznej mierze z pokarmu zwierzęcego. W przypadku dzikich nerek pokarm ten stanowi ponad 90% diety. Lisy żyjące w naturze, szczególnie w okresie jesiennym, uzupełniają dietę, pobieraną celowo niewielką ilością pokarmów roślinnych np. jagód, owoców, nasion czy grzybów. Znaczna część pokarmu roślinnego pochodzi może także z przewodów pokarmowych ofiar. Ten jest wstępnie

nadtrawiony przez mikroorganizmy bytujące w przewodzie pokarmowym zwierząt roślinożernych, co ułatwia jego przyswajanie. Należy także zauważyć, że hodowlane zwierzęta futerkowe mięsożerne wykazują znacznie wyższy poziom wykorzystania węglowodanów niż ich dzicy przodkowie, co jest efektem domestykacji. Odrębnym zagadnieniem jest dieta jenotów. Te specyficzne psowate można traktować jako zwierzęta wszystkożerne, bowiem w warunkach naturalnych około 50% ich diety stanowią rośliny.

Hodowlane norki i lisy, na skutek udomowienia, mają większą tolerancję pokarmową dla pasz roślinnych. W poszcze-

Fot. T. Jakubowski

gólnych okresach hodowlano-żywniowych udział tych pasz w dawkach powinien wahać się od kilku do kilkunastu procent. Większość hodowców, niestety, nie docenia ich znaczenia w żywieniu zwierząt futerkowych mięsożernych, a przecież spełniają wiele ważnych funkcji. W tabeli 1 przedstawiono zapotrzebowanie pokarmowe zwierząt futerkowych mięsożernych w okresie kształtowania zimowej okrywy włosowej, wyrażone procentem energii metabolicznej (EM) z białka, tłuszczu i węglowodanów. Waha się ono od 15 do 20% i jest najwyższe w całym cyklu hodowlanym.

Węglowodany, zwane też cukrami, cukrowcami lub sacharydami, są, obok tłuszczu, głównymi dostarczycielami energii dla organizmów zwierzęcych. W porównaniu jednak z tłuszczem

(38,9 kJ/kg), koncentracja energii w węglowodanach jest mniejsza – 17,2 kJ/kg. Węglowodany są także bezpośrednim magazynem energii u roślin w postaci skrobi i inuliny, a u zwierząt i ludzi glikogenu. Węglowodany to chemiczne związki organiczne, składające się z atomów węgla, wodoru i tlenu. Ze względu na budowę dzielimy je na: cukry proste – monosacharydy, oligosacharydy – disacharydy, trisacharydy, tetra-, penta-, hekso-, hepta-, okta-, nona- i dekasacharydy oraz wielocukry – polisacharydy. Do polisacharydów należą: skrobia, glikogen, celuloza, pektyny, chityna oraz wiele innych.

Głównym źródłem węglowodanów są pasze roślinne, szcze-

gólnie zboża i ziemniaki. Jednak te ostatnie są obecnie rzadko stosowane. Należy przypomnieć, że zwierzęta mięsożerne dobrze przyswajają tylko niektóre grupy węglowodanów - głównie cukry proste i skrobię. Włókno surowe jest trawione przez te zwierzęta w ograniczonym zakresie. Jednak, z uwagi na niewielki udział tego składnika w dawkach pokarmowych, fakt ten ma niewielkie znaczenie. Włókno, stosowane w ilościach do 3% suchej masy dawki, spełnia jedynie rolę balastu. Gdy występuje w większej ilości, może wpływać niekorzystnie na przyswajanie innych składników pokarmowych. Odgrywa też rolę strukturotwórczą w mieszankach paszowych i wpływa pozytywnie na perystaltykę przewodu pokarmowego. Węglowodany mają istotny wpływ na przemiany tłuszczów. Są prekursorami wytwarzania kwasu szczawiowoocetowego,

Tabela 1.

Zapotrzebowanie pokarmowe zwierząt futerkowych na białko, tłuszcz i węglowodany (wg Zalecenia żywieniowe... 2011)

Gatunek	Procentowy udział EM z:		
	białka	tłuszczu	węglowodanów
Lis pospolity	30-35	42-50	15-20
Lis polarny	28-32	45-55	15-20
Norka hodowlana	28-35	42-50	15-20

który bierze udział w utlenianiu i syntezie kwasów tłuszczowych w wątrobie. Niedobór lub brak węglowodanów w diecie mięsożernych zwierząt futerkowych prowadzi do acetonemii. Dla uniknięcia tych zaburzeń, zaleca się, aby procentowy udział energii z węglowodanów w dawce wynosił co najmniej 10% EM. To właśnie węglowodany, podawane w ostatnim okresie odchowu, zwanym „okresem kształtowania zimowej okrywy włosowej”, odpowiadają, po przemianach biochemicznych, za odkładanie tkanki tłuszczowej zapasowej. Ciekawostką jest, że jako pierwszy, już w 1840 roku, znany niemiecki chemik Justus von Liebig sugerował, że węglowodany mogą być magazynowane w postaci tłuszczu zapasowego. Zauważył on bowiem, że zwierzęta, żywione dietami zawierającymi znaczne poziomy węglowodanów, szybko zwiększają ilość tkanki tłuszczowej. Należy tu wspomnieć, że większość badaczy wskazuje na dodatnią korelację między wyższą masą ciała zwierzęcia, wynikającą z jego odtuszczenia, a większym rozmiarem handlowym skóry. Nie należy natomiast wiązać węglowodanów bezpośrednio z jakością okrywy włosowej i procesem jej wytwarzaniem, jak to często jest czynione z powodu łączenia podwyższonego poziomu węglowodanów z nazwą okresu hodowlano-żywniowego – „kształtowania zimowej okrywy włosowej”. Prawdą jest natomiast, że skóry zwierząt żywionych równomiernie, właściwym lub wyższym poziomem węglowodanów, łatwiej podlegają procesom obróbki, np. mizdrowaniu.

Główne źródło węglowodanów w mieszankach paszowych dla lisów i nerek stanowią nasio-

na zbóż: jęczmienia, pszenicy, pszenżyta, kukurydzy i owsa. Korzystne jest jednocześnie podawanie kilku rodzajów zbóż, co jest zgodne z zasadą kompensacji. Powinny być one skarmiane po dokładnym rozdrobnieniu i obróbce, która pozwoli na lepsze przyswajanie węglowodanów. Jak bowiem wspomniano powyżej, zwierzęta mięsożerne mają ograniczone, z uwagi na budowę i funkcjonowanie przewodu pokarmowego, możliwości przyswajania węglowodanów złożonych. Węglowodany przeznaczone dla tych zwierząt powinny być poddane gotowaniu, ekstrudowaniu lub ekspandowaniu. Nową technologią uzdatniania śrut zbożowych jest ich kiszanie. Parowane ziemniaki mogą w okresie kształtowania okrywy włosowej stanowić do 40% pasz węglowodanowych.

Ich wykorzystanie uzależnione jest jednak od rachunku ekonomicznego, a przygotowanie pracochłonne.

Pasze roślinne soczyste, takie jak: warzywa, owoce i zielonki, mają głównie znaczenie dietetyczne i strukturotwórcze karmy. Podaje się je w stanie surowym, dokładnie rozdrobnione. Udział ich nie powinien jednak nadmiernie obniżać koncentracji energii dawki, poza okresem przygotowania do rozrodu. W niektórych przypadkach można je także traktować jako pasze dodatkowe, gdyż w założeniu mają dostarczać witaminy oraz makro- i mikroelementy, a nie węglowodany. Praktycznie można je stosować w ilości nieprzekraczającej 5% dawki pokarmowej. Obecnie, na większości ferm wspomniane pasze soczyste nie są wykorzystywane,

Tabela 2.
Zawartość białka i węglowodanów strawnych w wybranych roślinnych materiałach paszowych (%)

Materiał paszowy	białko	węglowodany
Pszennica	8-9	40-50
Jęczmień	8-9	42-45
Pszenżyto	8-9	40-48
Kukurydza	6-7	40-47
Otręby	7	2-23
Owies	6	38-40
Śruta sojowa poekstrakcyjna	40	9-10

Tabela 3.
Strawność składników pokarmowych (%)

Wyszczególnienie	Śruta ekstrudowana	Mąka „500”
Białko	85,57	85,25
Tłuszcz	95,96	94,88
Włókno	23,21	22,56
Węglowodany (ZBW)	64,41	55,02
Energia	84,62	83,23

Gospodarstwo Rolno-Hodowlane

GAŚIOREK Sp.J.
ul. Wrześcińska 8
62-250 Czarniejewo
tel. 61 4273 166
e-mail: biuro@grhgasiorek.pl

GOSPODARSTWO ROLNO-HODOWLANE
GAŚIOREK Sp.J.
Czarniejewo

**KARMA
DLA NOREK**

OD 1 WRZEŚNIA

1,09 zł

gdyż zostały zastąpione komercyjnymi koncentratami włókna surowego i premiksami witaminowo-mineralnymi.

W tabeli 2 podano zawartość białka i węglowodanów strawnych w materiałach paszowych, stosowanych w żywieniu zwierząt futerkowych mięsożernych. Podany skład chemiczny należy traktować orientacyjnie, jako wartości średnie. Poszczególne partie roślinnych materiałów paszowych, pochodzące z różnych upraw, mogą znacznie różnić się poziomem suchej masy, składników pokarmowych i energii.

Jak już wspomniano, pasze roślinne podawane zwierzętom

mięsożernym powinny zostać poddane uzdatnianiu – obróbce w celu poprawy ich strawności. W ostatnich latach powszechną praktyką, szczególnie na dużych fermach nerek, stało się zagęszczanie mieszanek karmowych surowymi śrutami zbożowymi lub mąkami paszowymi. Proceder ten wynika zapewne z niechęci do energochłonnego i uciążliwego procesu tradycyjnego ich uzdatniania termicznego. Literatura naukowa podaje, że węglowodany śrut surowych są o 10% gorzej wykorzystywane niż podawanych obróbce termicznej. Potwierdzają to również badania własne autora przepro-

wadzone na norkach. W tabeli 3, przedstawiono współczynniki strawności składników pokarmowych u nerek (%) żywionych paszą z dodatkiem pszennej śruty ekstrudowanej pszennej i „surowej” mąki.

W tych badaniach wykazano, że „surowe” węglowodany (związki bezazotowe wyciągowe – ZBW), nie poddane odpowiedniemu uzdatnieniu, są trawione w niższym stopniu (64,41-55,02 = 9,39%). Podawanie nie poddanych obróbce węglowodanów jest oczywistym marnotrawstwem oraz nie jest więc uzasadnione ekonomicznie. Skład chemiczny paszy, np. ziarna zbóż,

PIONIER NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII

BIOFEED

EFEKTYWNE I BEZPIECZNE ŻYWIENIE

- *zwiększenie strawności włókna => wyższa wydajność*
- *niwelowanie działania związków antyżywniowych oraz skażenia surowców mikotoksynami => większe bezpieczeństwo*
- *koagulacja białek - lepsze wykorzystanie => wyższe przyrosty*
- *żelatynizacja skrobi => lepsze pobranie*
- *wykorzystanie lokalnych źródeł białka (nasiona łubinu, bobiku, soi) => niższe koszty*

JEDYNY EKSPANDER W POLSCE!

BioFeed Sp. z o.o.
Rajkowy, ul. Jesionowa 28
83-130 Pelplin

Zakład produkcyjny Zalewo:
ul. Kilińskiego 8A
14-230 Zalewo

Biuro Exportowe Olivia Business Centre - Olivia Tower
Al. Grunwaldzka 472 A
80-309 Gdańsk

W OFERCIE

- **MIESZANKI PASZOWE PEŁNOPORCJOWE**
- **KONCENTRATY**
- **PREMIKSY**
- **DODATKI WITAMINOWE**

www.biofeed.pl

nie jest jednoznaczny z jego wartością odżywczą. Rozróżnia się bowiem składniki pokarmowe „surowe” – obecne w paszy i „strawne” – przyswajane przez organizm. Poziom składników strawnych w dużym stopniu zależy od obróbki paszy. Przykładowo, dla pszenicy surowej zawartość węglowodanów strawnych w g/kg wynosi 420, gotowanej – 468, a ekstrudowanej – 515.

W tym miejscu warto zapoznać krótko czytelników z procesami ekstrudowania i ekspandowania, które, jako bardziej efektywne, powinny zastąpić parowanie i gotowanie. Ekstruzja i ekspandowanie to najnowsze metody stosowane w przetwórstwie produktów zbożowych. Urządzeniami wykorzystywanymi do ich przeprowadzania są: ekspandery jedno- i dwuślimakowe oraz ekspandery.

Proces ekstruzji polega na poddawaniu pasz przy pomocy wyżej wymienionych urządzeń, działaniu wysokiego ciśnienia, zazwyczaj powyżej 20 MPA i temperaturze powyżej >100°C. Generalizując, na skutek działania wyżej wymienionych czynników, następuje rozerwanie wiązań związków chemicznych, zamieniające je w substancje prostsze – lepiej przyswajalne. W przypadku węglowodanów istotne jest także zjawisko żelatynizacji skrobi. Podanie surowca procesowi ekstruzji zwiększa także strawność włókna surowego. Znacznie upraszczając powyższe procesy, możemy mówić o bardzo efektywnym „gotowaniu” pasz zbożowych bez dodatku wody. Zalet ekstruzji można wymienić więcej: poddanie pasz działaniu wysokiej temperatury ogranicza działanie związków antyżywniowych i enzymów oraz eliminuje szkodliwe mikroorganizmy, znajdujące się w paszach, np. grzyby i bakterie. Niedocenianym walorem ekstruzji jest poprawa smakowości pasz. W trakcie żelatyni-

DRODZY HODOWCY

Przyjmujemy zgłoszenia na specjalistyczne szkolenie w zakresie metod uśmiercania zwierząt futerkowych z zachowaniem ich dobrostanu, które odbędzie się w Tarnowie Podgórnym w okresie wrzesień/październik.

**Termin zgłoszeń mija 22 września 2015 r.
Tel. 61 814 70 51**

ARBOCEL®

w żywieniu zwierząt futerkowych

**Ekonomiczny koncentrat
włókna surowego...**

... o multifunkcyjnym działaniu:

- **optymalna i stabilna konsystencja karmy**
- **wyższa strawność**
- **większe pobranie wody**
- **poprawa konsystencji odchodów**
- **lepsze wyniki rozrodu**
- **mniej uszkodzonych skór**
- **poprawa rentowności produkcji**

RETENMAIER Polska Sp. z o.o. Włókna zaprojektowane przez naturę

Ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 7 b
02-366 Warszawa
Tel.: + 48 608 51 00
Fax: + 48 608 51 51

www.jrs.pl

**Dedykowane rozwiązania
ubezpieczeniowe
dla hodowli i gospodarstw.**

Insurance Expert Sp. z o.o.
tel. 22 462 83 40

www.insuranceexpert.pl

zacji, skrobia zostaje rozłożona na prostsze – „słodsze” związki, chętniej spożywane przez zwierzęta. Wysoka temperatura niszczy także nieprzyjemny smak niektórych pasz.

Dla zwierząt futerkowych mięsożernych optymalnym sposobem uzdatniania pasz jest ekspandowanie. W odróżnieniu od typowego ekstrudowania, ekspandowanie nie jest metodą tak inwazyjną, przebiegającą przy nieco niższych parametrach ciśnienia i temperatury. Są one wystarczające do poprawy strawności węglowodanów, a nie powodują denaturacji białek pasz roślinnych. Należy bowiem pamiętać, że pasze roślinne, np. zboża, także zawierają białko (tab. 2), którego znaczenie, w przypadku zwierząt mięsożernych, jest kluczowe. Ekspandowanie polega na gwałtownym rozprężaniu uprzednio rozgrzanego i będącego pod wysokim ciśnieniem materiału paszowego

w chwili momentalnego przejścia do ciśnienia atmosferycznego.

Różnice strawności w eksperymencie, którego wyniki przedstawiono w tabeli 3, byłyby wyższe, gdyby obie pasze były podobnie rozdrobnione, gdyż rozdrobnienie pasz roślinnych ma także znaczny wpływ na ich przyswajanie. Glem-Hansen podaje, że im większe rozdrobnienie śruty kukurydzianej, tym wyższa jej strawność (tab. 4).

Alternatywnym do parowania i ekstrudowania sposobem obróbki węglowodanów może być kiszenie. Kiszzone ziarno posiada właściwości zakwaszające, dzięki dużej koncentracji kwasu mlekowego oraz pro biotyczne, dzięki obecności dużej populacji żywych bakterii fermentacji mlekowej. Kiszzone ziarno nadaje się do skarmiania po 2–3 tygodniach od momentu zamknięcia rękawa lub silosu. W kraju opracowano już technologię zakiszania zia-

ren kukurydzy i pszenżyta. Jednak technologia ta budzi ciągle wiele zastrzeżeń wśród hodowców zwierząt futerkowych i nie jest powszechnie stosowana. W tabeli 5 przedstawiono współczynniki strawności składników pokarmowych u nerek żywionych dawkami z dodatkiem kukurydzy gotowanej i kiszonej.

Także różne uboczne produkty frakcyjne młynarskie, np. otręby czy mąki, mogą być cenną paszą węglowodanową. Opracowano już technologie ich uzdatniania, np. poprzez ekstrudowanie czy ekspandowanie. Poddane takim procesom otręby charakteryzują się wyższą wartością pokarmową w porównaniu z produktem wyjściowym.

Alternatywnie, jako źródło węglowodanów, można stosować także wybrane uboczne produkty przemysłu rolno-spożywczego, takie jak: makuchy i śruty rzepakowe, słonecznikowe, wysłodki buraczane czy suszone wywary zbożowe (DDGS). Najmniej znaną wśród nich grupą pasz są DDGS. Ten materiał paszowy wytwarzany jest przy produkcji bioetanolu. Jest to susz zbożowy podestylacyjny, występujący pod angielską nazwą – Dried Distillers Grains with Solubles (DDGS). Głównym producentem DDGS z kukurydzy są Stany Zjednoczone, gdzie rocznie uzyskuje się 3,2–3,5 mln ton suszonego wywaru. W znacznej części wywar ten eksportowany jest do Europy jako pasza dla zwierząt gospodarskich. DDGS może być produkowany nie tylko z kukurydzy, ale i z innych gatunków zbóż. Szacuje się, że w Polsce produkcja DDGS wynosi ponad 450 tys. ton. Pasza ta jest stosowana z powodzeniem w żywieniu wielu gatunków zwierząt gospodarskich. Wydaje się, że może być też wartościowym kompo-

Tabela 4.
Zależność strawności węglowodanów od rozmiaru cząsteczek śruty

Rozmiar cząsteczki (mm)	Strawność (%)
0,1	68
0,2	65
0,3	60
0,4	58
0,5	55
0,6	50
0,7	48

Tabela 5.
Porównanie strawności składników pokarmowych w śrucie kukurydzianej gotowanej i kiszonej (%)

Wyszczególnienie	Kukurydza gotowana	Kukurydza kiszona
Białko ogólne	85,33	87,85
Tłuszcz surowy	94,02	96,70
Włókno surowe	31,50	17,28
ZBW (węglowodany)	63,53	70,59

nentem mieszanek paszowych dla zwierząt futerkowych.

Podsumowując, należyt stwierdzić, że dodatek pasz roślinnych, głównie zbóż i produktów ubocznych przemysłu zbożowego, dostarczających węglowodany, powinien być stosowany w optymalnych ilościach, gdyż wpływa na prawidłowe funkcjo-

nowanie organizmów zwierząt futerkowych mięsożernych. Węglowodany odpowiadają przede wszystkim za odkładanie zapasowej tkanki tłuszczowej, a tym samym mają wpływ na końcową masę ciała zwierząt i rozmiar pozyskiwanych skór. Pasze roślinne powinny być poddawane procesom uzdatniania, wpływa-

jącym na poprawę ich strawności. W świetle najnowszych badań naukowych należy uznać, że najkorzystniejszą formą paszy węglowodanowej dla nerek i lisów w okresie kształtowania zimowej okrywy włosowej jest dobrze rozdrobniona, ekspandowana mieszanka ziaren różnych zbóż. ■

PIŚMIENNICTWO

- Ahlstrom O., Skrede A. 1995a. Comparative nutrient digestibility in blue fox (*Alopex lagopus*) and mink (*Mustela vison*) fed diets with diverging fat: carbohydrates ratios. *Acta Scand. Anim. Sci.*, 45(1): 74-80.
- Ahlstrom O., Skrede A. 1995b. Feed with divergent fat : carbohydrate ratios for blue fox (*Alopex lagopus*) and mink (*Mustela vison*) in the growing-furring period. *Norw. J. Agric. Sci.* 9: 242-248.
- Gugołek A. 2010. Wybrane zagadnienia z zakresu żywienia zwierząt futerkowych w okresie od odsadzenia do uboju. *HZF*, 42:30-35.
- Gugołek A., Purwin C., Łaniewska-Trokenheim Ł., Janiszewski P., Konstantynowicz M. 2010. Status mikrobiologiczny oraz strawność składników pokarmowych i energii dawek pokarmowych zawierających dodatek kiszonych śrut z pszenżyta i kukurydzy dla nerek hodowlanych. *Rocz. Nauk. PTZ*, 6(1): 91-100.
- Gugołek A., Wyczling T., Wyczling P., Konstantynowicz M. 2011. Wpływ dodatku preparatów węglowodanowych o zróżnicowanym poziomie włókna surowego na strawność składników pokarmowych u nerek hodowlanych. *LXXVI Zjazd PTZ*, Poznań: 215.
- Gugołek A., Zalewski D., Strychalski J., Konstantynowicz M. 2013. Food transit time, nutrient digestibility and nitrogen retention in farmed and feral American mink (*Neovison vison*) – a comparative analysis. *J. Anim. Physiol. Anim. Nutrition*, 6:1030-1035.
- Karma dla psów, kotów i innych małych zwierząt domowych i ryb. Surowce, wymagania żywieniowe, technika i technologia, jakość, opakowania, marketing. 2001. Grochowicz J. (red.). Wyd. PAGROS s.c. Lublin.
- Ljokjel K., Sorensen M., Storebakken T., Skrede A. 2004. Digestibility of protein, amino acids and starch in mink (*Mustela vison*) fed diets processed by different extrusion conditions. *Canad. J. Anim. Sci.*, 84(4): 673-680.
- Lorek M.O., Gugołek A., Gawarecka B. 1994. Badania nad możliwością zastąpienia śruty jęczmiennej parowanej koncentratem tłuszczowym w dawkach pokarmowych dla lisów polarnych. *Acta Acad. Agricult. Tech. Olst.*, 41: 47-56.
- Lorek M.O., Gugołek A., Hartman A. 2001. Studies on relationship between the body weight, trunk length and pelt size in common fox (*Vulpes vulpes*). *Czech J. Anim. Sci.*, 46:481-484.
- Normy Żywienia Mięsożernych i Roślinożernych Zwierząt Futerkowych. Wartość pokarmowa pasz. 1994. Red. Jarosz. S., PAN, Inst. Fizjol. i Żyw. Zwierz. Jabłonna.
- NRC. 1982. Nutrient requirements of mink and foxes. National Research Council. Academy Press, Washington, DC.
- Oleinik V.M. 1995. Distribution of digestive enzyme activities along intestine in blue fox, mink, ferret and rat. *Comp. Biochem. Physiol.*, 112A (1): 55-58.
- Øverlanda M., Romarheima O.H., Hovinb M., Storebakkena T., Skrede A. 2006. Apparent total tract digestibility of unprocessed and extruded diets containing basic and autolyzed bacterial protein meal grown on natural gas in mink and rainbow trout. *Anim. Feed Sci. Technol.*, 129:237-251.
- Pierieldik N., Miłowanow Ł., Jerin A. 1975. Żywienie mięsożernych zwierząt futerkowych. PWRiL, Warszawa.
- Piórkowska M. 1996. Relation between the body weight of arctic foxes and physical parameters of their pelts. *Animal Production Review Appl. Sciences Report*. 1996, 29: 167-174.
- Rouvinen-Watt K., White M.B., Campbell R. 2005. Mink Feeds and Feeding. Ottawa, Canada: Ontario Ministry of Agriculture and Food, through the Agricultural Research Institute of Ontario ; [Truro, N.S.] : Nova Scotia Agricultural College.
- Sa F.C., Silva F.L., Gomes M de O.S., Brunetto M.A., Bazolli R.S., Giraldi T., Carciofi A.C. 2014. Comparison of the digestive efficiency of extruded diets fed to ferrets (*Mustela putorius furo*), dogs (*Canis familiaris*) and cats (*Felis catus*). *J. Nutr. Sci., Waltham Supplement*, 3(32): 1-5.
- Sławoń J. 1987. Żywienie lisów i nerek. PWRiL, Warszawa.
- Zalecenia żywieniowe i wartość pokarmowa pasz. Zwierzęta futerkowe. 2011. Red. Gugołek A., PAN, Inst. Fizjol. i Żyw. Zwierz. Jabłonna.
- Żywienie zwierząt i paszoznawstwo. T. 1. Fizjologiczne i biochemiczne podstawy żywienia zwierząt. 2006. Red. Jamróz C., PWN, Warszawa.

Zmiany cech użytkowych mięsożernych zwierząt futerkowych jako efekt pracy hodowlanej

prof. dr hab. Marian Brzozowski
SGGW
Zakład Hodowli Zwierząt
Futerkowych i Drobego Inwentarza
Katedra Szczegółowej
Hodowli Zwierząt
Kierownik Zakładu

Przez **hodowlę** rozumiemy zamierzone, genetyczne doskonalenie zwierząt. Jest to możliwe, bowiem w każdej populacji rodzi się więcej zwierząt, niż wymagałyby tego zasady reprodukcji prostej, pozwalającej na odtworzenie posiadanego stada. Ta nadwyżka ilościowa uzyskanego potomstwa z jednej strony pozwala zwiększyć skalę produkcji w kolejnych latach, zaś z drugiej strony – stwarza możliwości prowadzenia pracy hodowlanej przez możliwość dokonania wyboru osobników, które chcemy włączyć do stada.

Właśnie **wybór** jest głównym elementem pracy hodowlanej. Populacja jako zbiór osobników stale zmienia swój skład na skutek prowadzonego usuwania i równoczesnego zastępowania brakowanych osobników innymi, lepszymi pod względem cech interesujących hodowcę. Ta ustawiczna wymiana (**remont stada**) powoduje, że ciągle następować musi także i wybór (**selekcja**).

W potocznym rozumieniu przez **brakowanie** rozumie się usuwanie ze stada osobników, które nam nie odpowiadają pod względem jakichś cech, zaś

przez **selekcję pozytywną** rozumie się wybór do stada osobników najlepszych.

W hodowli zwierząt gospodarskich ocenie, a następnie procesowi doskonalenia podlegają cechy związane z ich rozplodem, cechy związane z ich użytkowością, a także inne cechy ważne z punktu widzenia człowieka.

W hodowli zwierząt futerkowych z punktu widzenia doskonalenia pod uwagę również bierze się cechy rozrodu i cechy użytkowe związane w pokrojem zwierząt, uwzględnia się również typ charakteru zwierzęcia. Ciekawą sprawą jest przeanalizowanie, jak zmieniały się cechy podlegające doskonaleniu w hodowli zwierząt futerkowych na przestrzeni lat.

Cechy rozrodu – plenność

Zwierzęta futerkowe są to gatunki wielopłodowe. Dane literaturowe wskazują, że w warunkach naturalnych ich potencjał rozrodczy jest znaczny. Liczba młodych w miocie od samicy jest z reguły satysfakcjonująca dla hodowcy i nie ma konieczności dążenia do podwyższenia tego wskaźnika do poziomu wyższe-

go niż fizjologicznie możliwy do uzyskania. Głównym celem w hodowli staje się utrzymanie w stadzie tego wskaźnika na odpowiednim poziomie i ograniczenie do minimum strat w odchowie już urodzonego potomstwa.

Cechy rozrodu – płodność

Mięsożerne zwierzęta futerkowe to w zasadzie zwierzęta monoestryczne (jednorujowe) – tylko raz w roku, wiosną, można od nich uzyskać potomstwo. Jest to cykl fizjologiczny, odpowiadający potrzebom hodowli, bowiem urodzone wiosną zwierzęta uzyskują jesienią pełną dojrzałość wzrostową i sezonową oraz najwyższą jakość okrywy włosowej. Gdyby młode rodziły się w innych porach roku, jak może to mieć miejsce u innych gatunków psowatych czy łąsicowatych, cykl ich odchovu do uzyskania pełnej dojrzałości wzrostowej i sezonowej okrywy

włosowej musiałby ulec wydłużeniu, co nie byłoby korzystne z punktu widzenia hodowcy. Nie ma więc uzasadnienia dla podejmowania działań badawczych w kierunku zmiany cyklu rozrodczego hodowanych lisów i nerek z monoestrycznego na poliestryczny (wielorujowy).

Cechy użytkowe – typ barwny

Typ barwny u zwierząt futerkowych to przede wszystkim efekt spontanicznie pojawiającej się mutacji barwnej. Praca hodowlana w przypadku tej cechy będzie dotyczyła przede wszystkim takiego postępowania, by spontanicznie powstałego typu barwnego nie stracić. Będzie także chodziło o możliwość wykorzystania tak powstałej odmiany barwnej do krzyżowania z odmianami już posiadanymi, utrwalonymi, w celu uzyskania nowych typów barwnych.

Cechy użytkowe – jakość okrywy włosowej

Jest to cecha dziedzicząca się w sposób ilościowy (za ostateczny charakter tej cechy odpowiada szereg, niezależnie dziedziczących się par genów). Dobierając do rozplodu zwierzęta o wysokim poziomie cech związanych z jakością, możemy liczyć na ich poprawę u potomstwa. Dotyczy to takich cech jak np. gęstość okrywy (włosów podszyciowych i pokrywowych), wysadność (długość) włosów podszyciowych i pokrywowych, ich wzajemne relacje długości, równomierność gęstości włosów na tułowiu, połysk. Zagadnienie jakości okrywy jest cały czas przedmiotem doskonalenia ze strony hodowców, a wiąże się ściśle z preferencjami rynku, z uzyskiwaniem i oferowaniem klientom coraz wyższej jakości futer.

Fot. T. Jakubowski

Typ charakteru zwierząt

Początkowo hodowane zwierzęta futerkowe były nieufne w stosunku do człowieka. Była to reakcja instynktowna, ukształtowana w wyniku ewolucji. Jeszcze kilkanaście lat temu wejście człowieka na fermę powodowało ogólne poruszenie i niepokój wśród zwierząt. Była to reakcja zarówno pojedynczych osobników, jak i przenosząca się wśród zwierząt zbiorowa reakcja całego stada. Jednak już wtedy obserwowano się zwierzęta o różnym temperamencie: zarówno osobniki agresywne, wręcz próbujące

atakować człowieka, jak i ufnie, zupełnie nieobawiające się obsługi. Stopniowo, w kolejnych latach udział zwierząt ufnych, nieobawiających się człowieka zwiększał się. Coraz rzadziej obserwowano się także niepokój wśród całego stada jako reakcję na obecność człowieka. Obecnie większość zwierząt stada to osobniki ufnie, nieobawiające się człowieka. Świadczy to o dokonanym postępie w tej dziedzinie: bardzo wysoki jest na fermach udział zwierząt ufnych, zupełnie nieobawiających się człowieka, zaś odsetek zwierząt nieufnych jest niewielki.

Tabela 1. Porównanie wielkości skór norczych w latach siedemdziesiątych XX wieku i obecnie

Wielkość skóry	Polska Norma z roku 1975 (długość skór w cm)	Informacja z domów aukcyjnych, marzec 2015	
		Skóry samców (cm)	Skóry samic (cm)
0000	*	powyżej 95	*
000	*	89 – 95	*
00	*	83 – 89	*
0	powyżej 77	poniżej 83	powyżej 77
1	71 – 77	*	71 – 77
2	65 – 71	*	poniżej 71
3	59 – 65	*	*
4	53 – 59	*	*
5	47 – 53	*	*
6	poniżej 47	*	*

* - takie wielkości skór nie były uwzględniane.

Tabela 2. Porównanie wielkości skór lisów srebrzystych w latach siedemdziesiątych XX wieku i obecnie

Wielkość skóry	Polska Norma z roku 1975	Informacja z domów aukcyjnych, marzec 2015
000	*	powyżej 115 cm
00	*	106 – 115 cm
0	powyżej 97 cm	poniżej 106 cm
1	88 – 97 cm	*
2	79 – 88 cm	*
3	70 – 79 cm	*
4	poniżej 70 cm	*

* - takie wielkości skór nie były uwzględniane.

Wielkość zwierząt

W tej dziedzinie postęp jest najbardziej spektakularny. Hodowcom zawsze zależało na uzyskiwaniu jak największych zwierząt, bo to gwarantowało wyższe ceny za uzyskane skóry. Dążenie to znajdowało odzwierciedlenie w dostępnych materiałach dokumentacyjnych: można porównać, jakiej wielkości skóry były skupowane w Polsce w latach siedemdziesiątych XX wieku, a jakie są przedmiotem obrotu w domach aukcyjnych obecnie.

Polska Norma z roku 1975 zawiera wielkości skór surowych norek, lisów pospolitych i polarnych uwzględniane wówczas w państwowych punktach skupu. Z kolei komunikaty domów aukcyjnych podają, jakiej wielkości skóry surowe norek, lisów pospolitych i polarnych są przedmiotem sprzedaży aukcyj-

Fot. T. Jakubowski

nej obecnie. Zestawienie tych informacji, odrębnie dla każdego gatunku, przedstawiono w kolejnych tabelach.

W Normie Polskiej z roku 1975 nie uwzględniano dymorfizmu nerek, nie było w niej

rozdzielenia na skóry samców i samic, ale można przyjąć, że wielkości poniżej klasy „3” odnosiły się do samic, z kolei klasa „1” oraz „0” odnosiła się do samców. Z tabeli widzimy, że zarówno w przypadku samców, jak

i samic wielkość skór zwiększyła się średnio o 3 klasy, tj. 18 cm; w przypadku samców możemy wręcz mówić o średnim zwiększeniu wielkości o 4 klasy, czyli o 24 cm. Jest to bardzo znaczący efekt pracy hodowlanej, uzyskany na przestrzeni 40 lat.

Jak wyglądały te zmiany u lisów srebrzystych przedstawia tabela 2.

Z danych zamieszczonych w tabeli widzimy, że wielkość skór zwiększyła się średnio o 2 klasy, tj. 18 cm. Ponieważ jednak nie występują obecnie skóry w klasach poniżej „0”, a mieliśmy w latach siedemdziesiątych klasy aż do „4” (poniżej 70 cm), możemy mówić o średnim wzroście wielkości skór przynajmniej o 3 klasy, czyli o 27 cm, co jest dowodem na znaczący postęp w tym zakresie.

Jak wyglądały te zmiany u lisów polarnych, przedstawia tabela 3.

W przypadku lisów polarnych postęp jest najbardziej spektakularny: skóry skupowane w roku 1975, nawet te największe, nie znalazłyby nabywców obecnie. Można przyjąć, że wielkość skór zwiększyła się o 5 klas, a nawet o 6 klas, czyli o około 50 cm.

Podsumowując dane przedstawione w tabelach, a także całość problemu doskonalenia w hodowli zwierząt futerkowych można stwierdzić, że hodowcy z dużym wyczuciem traktując zagadnienie pracy hodowlanej. Ogromny postęp w zakresie wielkości zwierząt, istniejąca szeroka paleta odmian barwnych mutacyjnych i uzyskanych na drodze krzyżowania, a także obserwowane zmiany zachowań zwierząt na fermach dobitnie wskazują, w jakim stopniu człowiek w sytuacji dla niego korzystnej potrafi wykorzystać istniejący w przyrodzie potencjał. ■

Tabela 3. Porównanie wielkości skór lisów polarnych w latach siedemdziesiąt XX wieku i obecnie

Wielkość skóry	Polska Norma z roku 1975	Informacja z domów aukcyjnych, marzec 2015
000000	*	powyżej 142 cm
00000	*	133 – 142 cm
0000	*	124 – 133 cm
000	*	poniżej 124 cm
00	*	*
0	powyżej 97 cm	*
1	88 – 97 cm	*
2	79 – 88 cm	*
3	70 – 79 cm	*
4	poniżej 70 cm	*

* - takie wielkości skór nie były uwzględniane.

Znaczenie fizjologiczne składników mineralnych u mięsożernych zwierząt futerkowych

Cz I. Makroelementy

prof. dr hab. Krzysztof Kostro
Katedra Epizootologii
i Klinika Chorób Zakaźnych
Wydział Medycyny Weterynaryjnej
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

dr hab. Jerzy Lechowski
Katedra Biochemii i Toksykologii
Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Składniki mineralne wysycają poszczególne tkanki, biorąc udział w procesach metabolicznych, zachodzących w każdym żywym organizmie. Przy niewłaściwym żywieniu związkami mineralnymi, obok zaburzeń procesów metabolicznych w ustroju, obserwuje się również niekorzystne efekty produkcyjne. Np. żelazo i miedź są bardzo ważne dla czynności szeregu barwników oddechowych, takich jak: hemoglobina, mioglobina itp. Szereg związków mineralnych służy jako przenośniki elektronów w cytochromach i enzymach utleniających. Składniki mineralne są podzielone na dwie grupy związków, tzw. niezbędnych i nie niezbędnych. W grupie związków niezbędnych występuje podgrupa makroelementów: wapń, fosfor, magnez, sód, chlor, potas i mikroelementów (pierwiastków śladowych): żelazo, kobalt, miedź, magnez, cynk, glin, bor, molibden, a także w pewnych przypadkach wanad.

Wapń spośród wszystkich składników mineralnych ma największy udział procentowy, wynoszący 1,5% ich masy ciała oraz 40% ogólnej ilości składników pokarmowych. Z całej puli wap-

nia, znajdującej się w organizmie, 99% znajduje się w kościach i zębach, a tylko 1% występuje w tkankach miękkich i płynach ustrojowych. Jest zatem niezbędny do prawidłowego wzrostu organizmów zwierząt. Wapń z fosforem powinien pozostawać ze sobą we wzajemnym stosunku 2:1. Prawidłową czynność układu sercowo-naczyniowego utrzymuje wapń wraz z magnezem. Wapń najlepiej współdziała z witaminami A, D i C oraz pierwiastkami, takimi jak fosfor, magnez i żelazo. Badania wykazały, że połączenie fosforu z magnezem i witaminą D oraz ze śladową ilością boru, daje niezwykle skuteczne działanie, zapobiegające powstawaniu osteoporozy. Warunkiem prawidłowego wchłaniania wapnia z paszy jest dostateczna ilość witaminy D w organizmie. Natomiast brak witaminy D zmniejsza przyswajanie wapnia i fosforu, nawet jeżeli wzajemny ich stosunek jest prawidłowy. W mleku matek karmiących znajdują się bardzo duże ilości soli wapniowych i fosforowych, a ich ubytek z organizmu samicy podczas karmienia młodych sprawia, że mają one duże zapotrzebowanie na te składniki mineralne. Brak wapnia powoduje zahamo-

wanie wzrostu oraz zmniejszony apetyt. Po kilku tygodniach zwierzęta stają się osowiałe, często pojawia się u nich porażenie tylnych kończyn i odwapnienie kości. Niedoborom tego pierwiastka zapobiega się poprzez zapewnienie zwierzętom zbilansowanej pełnoporcjowej karmy i stosowanie w ich żywieniu dodatków mineralno-witaminowych.

Fosfor obecny jest we wszystkich tkankach i komórkach organizmu zwierząt. Obok wapnia, jest również głównym składnikiem kości i zębów. Z całej jego puli, w organizmie 80% znajduje się w tkance kostnej i zębach, a 20% w pozostałych tkankach i płynach ustrojowych. Fosfor wchodzi w skład ważnych związków organicznych, odgrywających rolę w przenoszeniu energii, jak np. ATP, ale także białek, w tym enzymów – fosfatazy i fosforylasy. Bierze udział w procesach wchłaniania składników pokarmowych oraz wydalania produktów ubocznych. Warunkiem prawidłowego wchłaniania fosforu, podobnie jak i wapnia z karmy, jest dostateczna ilość witaminy D w organizmie. Poziom fosforu, podobnie jak wapna w organizmie zwierząt, regulowany jest nie tylko przez witaminę D₃, ale także przy udziale parathormonu i kalcytoniny. Fosfor wpływa na procesy odnowy komórek organizmu i poprzez te procesy na wzrost i rozwój zwierząt. Niedobór tego pierwiastka w diecie prowadzi do krzywicy, rozmiękania kości (osteomalacja) i zmian zwyrodnieniowych kości (osteoporoza). Niedoborom fosforu zapobiega się poprzez zapewnienie zwierzętom zbilansowanej pełnoporcjowej dawki pokarmowej i stosowanie w ich żywieniu dodatków mineralnych.

Magnez w około 60% znajduje się w kościach, pozosta-

Fot. T. Jakubowski

ła część w tkankach miękkich i płynach ustrojowych. Pierwiastek ten jest niezbędny do metabolizmu fosforu, wapnia, potasu i sodu, a także witaminy C w organizmie zwierząt. Jego funkcja fizjologiczna polega na uaktywnianiu wielu enzymów (około 300). Ma zatem znaczenie dla właściwego przebiegu wielu procesów metabolicznych w organizmach zwierząt. Znany jest w medycynie jako czynnik przeciwstresowy. Niezbędny jest również do prawidłowego przewodnictwa impulsów nerwowych i funkcjonowania płytki nerwowo-mięśniowej. Magnez odgrywa również istotną rolę w procesach energetycznych, zachodzących podczas przemian węglowodanów w organizmie zwierząt. Zaleca się zwiększenie dziennej dawki tego pierwiastka samicom ciężarnym. Wielu autorów podkreśla jego pozytywny wpływ na gęstość oraz barwę futra norek i lisów. W odpowiedzi immunologicznej, antygen prze-

ciwcało uczynnia dopełniacz i properdynę. Niedobory magnezu u mięsożernych zwierząt futerkowych są spowodowane zbyt małą ilością pierwiastka w karmie. Niedobory magnezu powodują przede wszystkim wystąpienie nadpobudliwości nerwowej i drżenia mięśniowe, konwulsje, zaburzenia w oddychaniu, ale także zaburzenia w podstawowych procesach metabolicznych ustroju zwierząt. Zapobiegając niedoborom magnezu u zwierząt futerkowych można poprzez stosowanie karmy pełnoporcjowej, zróżnicowanej diety i suplementacji dawki pokarmowej tym pierwiastkiem.

Siarka jest niezbędna do utrzymania u zwierząt prawidłowej okrywy włosowej, której nadaje połysk, a także skóry i pazurów, oraz podstawowej przemiany materii wraz z witaminami z grupy B. W organizmie zwierząt siarka związana jest głównie w substancjach organicznych, przede wszystkim w białkach.

Wchodzi w skład aminokwasów siarkowych, w tym egzogennych, jak: metioniny, cystyny i cysteiny oraz keratyny, mukopolisacharydów, insuliny i heparyny. Obficie występuje w keratynowych wytworach naskórka (włosy, pióra, rogi, racice). Jednak najwięcej tego pierwiastka znajduje się we włosach, w których stanowi ona główny składnik białek keratynowych. Bierze udział w przemianach tłuszczów, cukrów, w procesach oksydoredukcyjnych i w odtruwaniu organizmu. Wydalana jest z organizmu wraz z moczem i kałem w formie siarczanów. Główną przyczyną niedoboru tego pierwiastka w organizmie zwierząt futerkowych jest niewystarczająca ilość aminokwasów siarkowych w paszy. Toksyczność natomiast może być spowodowana wyłącznie stosowaniem dużych dawek nieorganicznych związków siarki. Zapobiegawczo należy stosować preparaty zawierające siarkę przyswajalną.

Sód, potas i chlor wraz z innymi jonami odgrywają główną rolę w utrzymaniu właściwego ciśnienia osmotycznego w organizmie zwierząt. Sód i potas są także niezbędne do utrzymania prawidłowego wzrostu, pobudliwości mięśni i nerwów, uczestnicząc jako jeden z jonów w powstawaniu potencjału czynnościowego. Zapewnia zatem prawidłową funkcję mięśni i nerwów. Oprócz tego sód, potas i chlor uczestniczą w procesie diurezy, laktacji, utrzymaniu odpowiedniego pH i w wielu reakcjach biochemicznych, zachodzących w organi-

zmach żywych. Korzystnym działaniem sodu jest zapobieganie przegrzaniu i udarowi słonecznemu. U samic sód wpływa na procesy laktacji, zwiększając ją przy jego nadmiarze (hipernatremia), a zmniejszając przy niedoborze (hiponatremia). Niedobór sodu powoduje powstawanie neuralgii i zaburzenia w trawieniu węglowodanów, a widocznym objawem zewnętrznym tego procesu u zwierząt jest wyniszczenie ich organizmów. Utrata sodu w organizmie następuje poprzez intensywne biegunki.

Potas wraz z sodem reguluje równowagę wodną organizmu i utrzymuje prawidłową pracę serca, a mianowicie sód przyspiesza, a potas ją zwalnia. Potas jest tym pierwiastkiem, który znajduje się wewnątrz komórki, a sód na zewnątrz w przestrzeni międzykomórkowej. W przestrzeni wewnątrzkomórkowej wchodzi w skład wielu enzymów i bierze udział w procesach tworzenia związków wysokoenergetycznych. Niedobór potasu (hipokaliemia) objawia się u zwierząt ogólnym osłabieniem, zaburzeniami orientacji, trudnościami w oddychaniu, porażeniem jelit i biegunką, wielomoczem prowadzącym do mocznicy. Natomiast nadmiar potasu (hiperkaliemia) prowadzi do zakłóceń w pracy serca oraz do osłabienia i porażenia mięśni, co może powodować śmierć zwierząt. Zaburzenia równowagi sodowo-potasowej w organizmie zwierząt powodują powstawanie zakłóceń w czynności mięśni i nerwów, ponieważ te pierwiastki

współdziałają w przewodnictwie nerwów i mięśni szkieletowych oraz mięśnia sercowego. Utrata potasu z organizmu ma miejsce w przypadku silnego stresu oraz biegunki. Niedobory potasu powodują powstawanie obrzęków i hipoglikemii. Objawy świadczące o obniżeniu poziomu potasu w organizmie to osłabienie odruchów oraz osłabienie ogólne organizmu zwierząt.

Chlor, podobnie jak sód i potas, reguluje równowagę kwasowo-zasadową i gospodarkę wodną ustroju. Występuje najczęściej z sodem i potasem w różnych złożonych związkach chemicznych. Wspomaga procesy usuwania toksycznych produktów przemiany materii przez wątrobę. Korzystnym działaniem chloru jest chociażby branie udziału w procesie trawienia. Hipochloremia może być następstwem niewłaściwego żywienia zwierząt, ale także następstwem wystąpienia u nich biegunek i schorzeń nerek. Natomiast hiperchloremia objawia się tachykardią, zaburzeniami nerwowymi, gorączką, martwicą mięśni i ostatecznie utratą przytomności, które to zmiany prowadzą często do śmierci. Zwierzęta pijące wodę chlorowaną z wodociągu obniżają poziom witaminy E dostarczonej organizmowi, ponieważ chlor niszczy tę witaminę oraz naturalną mikroflorę jelit. Poleca się im więc dodatkowe suplementy witaminy E do karmy. Niedobór powyższych trzech opisywanych powyżej pierwiastków u zwierząt futerkowych występuje bardzo rzadko i może powstać z powodu nadmiernych upałów, w wyniku których następuje utrata elektrolitów w organizmie zwierząt oraz na skutek biegunek. Zapobiegać niedoborom tych pierwiastków można poprzez właściwą suplementację dawki pokarmowej. ■

**Sprzedam
farmę
lisów**

Anna Furmaniak
Tonowo 4
88-430 Janowiec Wielkopolski
Tel 533 478 574
Tel 52 30 26 115

Skinpalex Sp. z o. o.

INFORMACJA
DLA HODOWCÓW

Firma:

Skinpalex Sp. z o. o.

w sezonie 2015/2016 organizuje SPRZEDAŻ POZAAUKCYJNĄ
wszystkich gatunków lisów oraz jenota z rodzimych hodowli.
Hodowców zainteresowanych bezpośrednią sprzedażą skór
zapraszamy do współpracy.

KONTAKT:

Biuro Skinpalex w Bydgoszczy

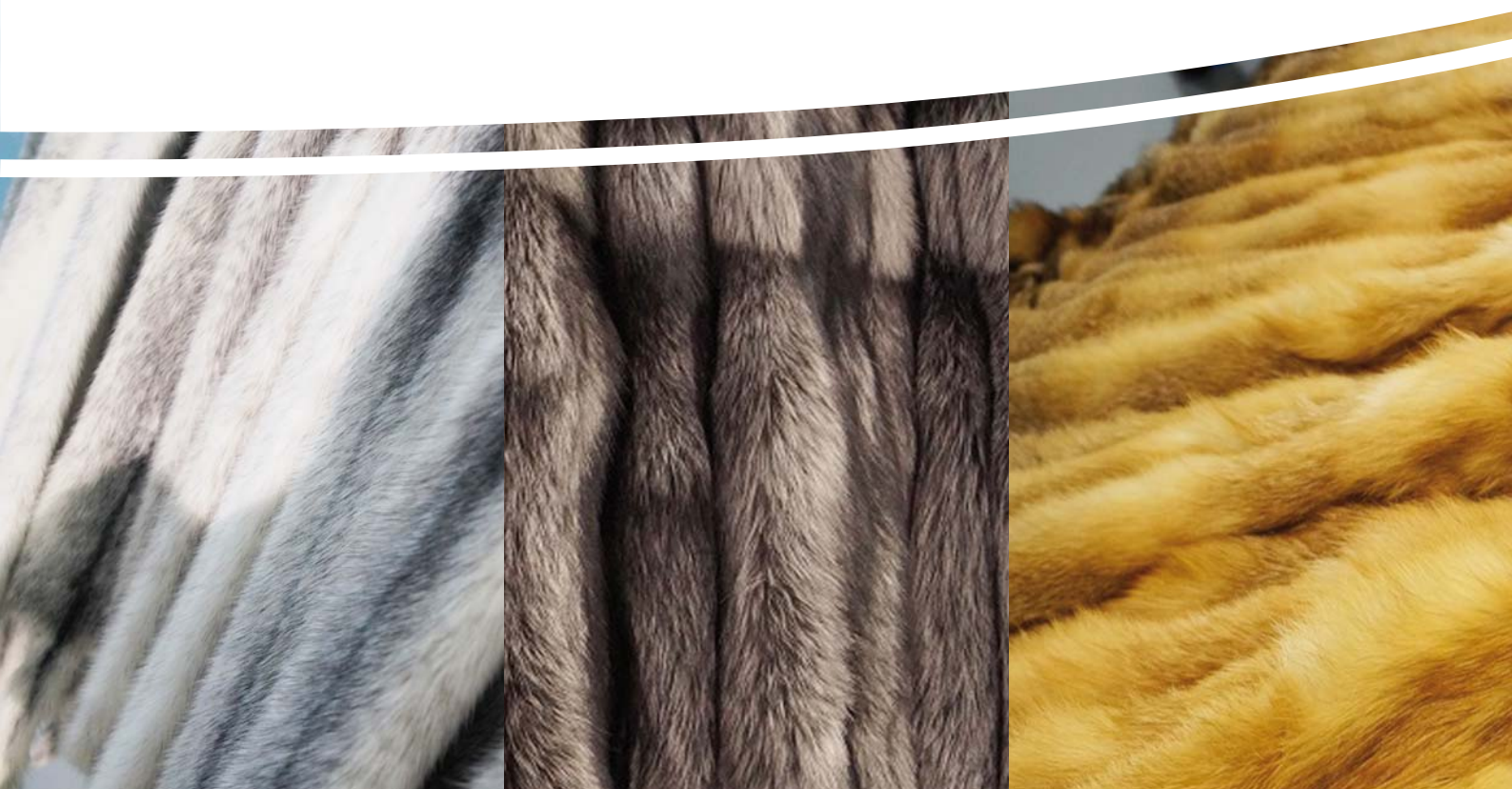
tel. 52 345 31 03

Roman Horoszczuk

tel. 601 657 527

Krzysztof Tuczkowski

tel. 607 986 452

Mutacje lisa białoszyjnego polskiego

prof. dr hab. Piotr Przysiecki
Instytut Politechniczno-Rolniczy
Państwowa Wyższa
Szkoła Zawodowa
im. Jana Amosa Komeńskiego
w Lesznie

Włodzimierz Gajzler
Ferma Lisów „Batorówka”
w Moszczenicy,

prof. dr hab. Andrzej Filistowicz
Instytut Hodowli Zwierząt
Uniwersytet Przyrodniczy
we Wrocławiu

Pierwszy lis odmiany białoszyjnej, nazwany Zwiastunem, pojawił się w 1970 roku w miocie rodziców odmiany srebrzystej na fermie „Batorówka” w Moszczenicy k. Piotrkowa Trybunalskiego. Od pierwszej mutacji na fermie minęło już 45 lat, ale nie wszyscy wiedzą, że podobna mutacja pojawiła się ponownie na tej samej fermie 27 lat po pierwszej (w 1997 r.). Wówczas w miocie rodziców odmiany srebrzystej, niespokrewnionych z pierwszym mutantem, na świat przyszły cztery szczenięta białoszyjne i jedno srebrzyste.

Lis odmiany białoszyjnej (fot. 1) ma pysk czarny lub ciem-

ny srebrzysty z białą obwódką wokół nosa, przechodzącą w strzałkę wzdłuż pyska i czoła. Uszy są czarne, umaszczenie szyi i tułowia jest identyczne jak lisa ciemnego srebrzystego, ale na szyi występuje biały, symetryczny kołnierz, o szerokości 6–10 cm, który przechodzi pasmem bieli na podgardle i brzuch. Łapy są białe z czarnymi cętkami lub plamami. Ogólna barwa okrywy włosowej jest identyczna jak lisa pospolitego srebrzystego (CSHZ, 1998).

W 1986 roku Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej (PZSf III 4121-13/86) uznało oficjalnie lisa

Fot. 1. Lis odmiany białoszyjnej polskiej (fot. P. Przysiecki).

białoszyjnego polskiego za nową odmianę lisa pospolitego (na podstawie ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o hodowli zwierząt gospodarskich art. 1.1.).

Odmiana lis białoszyjny polski należy do dominujących odmian lisa pospolitego. Uznaje się powszechnie, że za charakterystyczny rysunek na pysku i biały kołnierz zwierząt tej odmiany odpowiedzialny jest dominujący allel *W* z *locus w*. Allel *W* jest jednym z kilku zmutowanych alleli, w tym *locus*, odpowiedzialnych za umaszczenie: platinowe (*W^P*), białopyskie (*W^B*), białe gruzińskie (*W^G*) i marmurkowate arktyczne (*W^M*). Razem z recesywnym allelem *w*, allele dominujące tworzą tzw. serię alleli wielokrotnych, przy czym allele dominujące panują w pełni nad allelem recesywnym (*w*), ale względem pozostałych alleli zachowują się jak allele kodominujące (równorzędne). Kolejność alleli dominujących w serii nie jest ustalona (bo są kodominujące), więc zwyczajowo przyjmuje

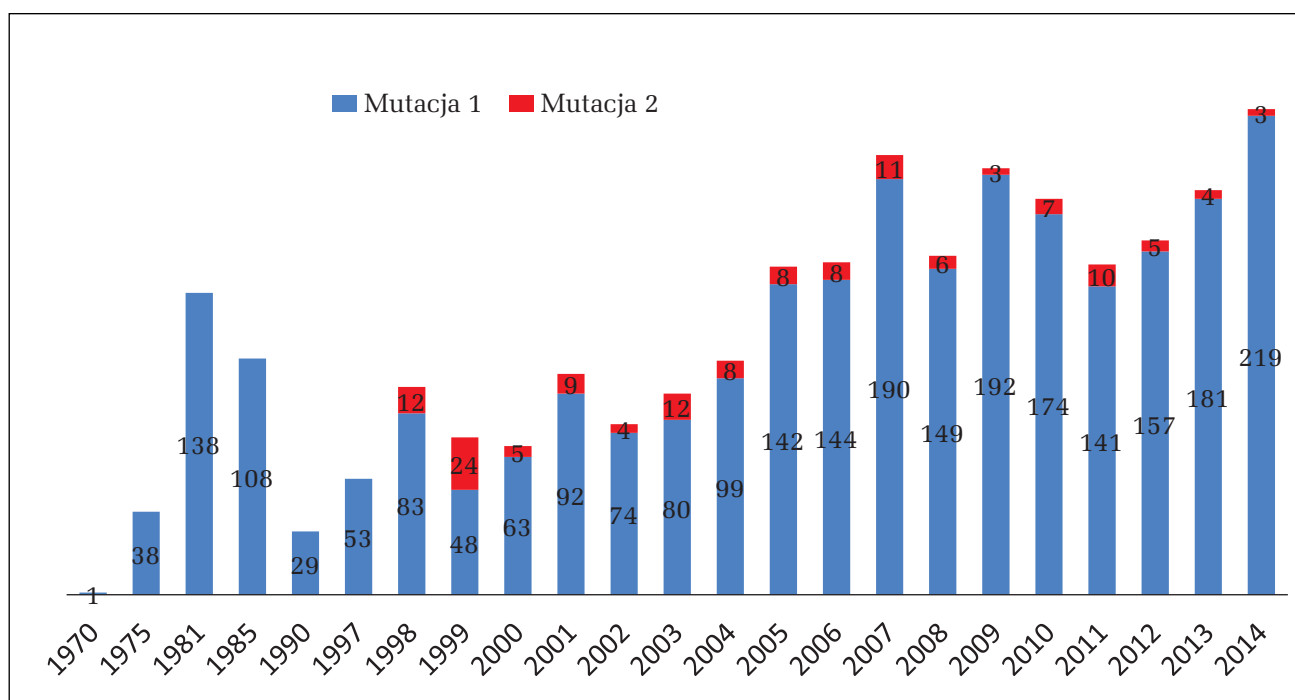
Tabela 1. Użytkowanie reprodukcyjne pierwszych samców odmiany białoszyjnej, wywodzących się z obu mutacji

Mutacja	Sezon krycia	Liczba pokrytych samic	Potomstwo odmiany białoszyjnej		
			urodzone szczenięta obu płci	zatrzymane do hodowli	
				syn	córka
Mutacja 1 Zwiastun (1970)	1971	3	5	1	1
	1972	3	0	0	0
	1973	4	2	0	0
	1974	5	9	0	3
	1975	7	8	1	1
	1976	6	9	1	1
	1977	8	13	0	3
	1978	6	4	0	0
	1979	4	3	0	0
	Razem	46	53	3	9
Mutacja 2 Trunek (1997)	1998	2	3	0	1
	1999	4	6	0	0
	Razem	6	9	0	1
Mutacja 2 Trust (1997)	1998	4	9	0	0
	1999	6	14	0	1
	Razem	10	23	0	1

się, że zapisujemy allele dominujące w kolejności pojawienia się poszczególnych mutacji, natomiast na końcu serii zawsze zapisujemy allel *w*, recesywny

w stosunku do wszystkich alleli dominujących (Kuźniewicz i Flistowicz, 1999).

Odmiana lisa białoszyjnego została wytworzona w fermie

Wykres 1. Liczba lisów odmiany białoszyjnej, wywodzących się z pierwszej i drugiej mutacji

„Batorówka” w Moszczenicy (woj. łódzkie). Pierwsze zwierzęta nazywano „mutantami”, później „białoszyjką moszczeniacką” i dopiero po jej oficjalnym uznaniu (1986 rok) – lisem białoszyjnym polskim.

Pierwsza mutacja wystąpiła w 1970 roku i to ona dała początek nowej odmianie lisa pospolitego (Cywiński 1997). W miocie pary lisów odmiany srebrzystej (samiec Trans i samica Tama) pojawiło się szczenię (nazwane Zwiastunem), które od początku rozwoju wyróżniało się inną barwą okrywy włosowej od rodzeństwa. Najpierw barwa okrywy mutantą przypominała lisa odmiany białopyskiej, ale w miarę wzrostu mutantą podobieństwo do tej odmiany zanikało. W 1971 roku powtórzono kojarzenie wyjściowej pary lisów srebrzystych (Trans x Tama), jednak nie uzyskano już kolejnego mutantą.

Druga mutacja wystąpiła w 1997 roku, w miocie pary lisów odmiany srebrzystej (samiec Pot i samica Persona I). W miocie tej pary rodziców, liczącym 5 szczeniąt, 4 były odmiany białoszyjnej. Do dalszej hodowli z tego miotu pozostawiono 2 samce odmiany białoszyjnej (Trunek i Trust). W 1998 roku próbowano powtórzyć kojarzenie wyjściowej pary lisów odmiany srebrzystej (Pot x Persona I), jednak próba nie powiodła się, a w kolejnych latach nie kojarzono już tych zwierząt.

Obie mutacje okazały się niezależne, gdyż nie odnaleziono żadnego wspólnego przodka w rodowodach zwierząt rodzicielskich: Transa i Tamy oraz Pota i Persony I, zwierzęta rodzicielskie pierwszych mutantów utrzymywano w innych częściach fermi, więc trudno przypuszczać aby w różnych

Tabela 2. Struktura stada podstawowego oraz liczba odsadzonych szczeniąt zatrzymanych do hodowli w fermie macierzystej (remontowe) i w innych fermach

Rok	Liczebność stada podstawowego		Liczba szczeniąt odsadzonych		
	samce	samice	ogółem	na remont	sprzedaż do innych ferm
1970	0	0	1	1	0
1971	1	0	4	2	0
1972	2	1	8	5	0
1973	3	4	26	2	0
1974	3	5	34	9	0
1975	3	11	38	9	0
1976	6	14	62	10	0
1977	8	16	76	24	0
1978	9	35	68	34	0
1979	7	50	116	21	0
1980	7	50	123	48	0
1981	12	80	138	16	0
1982	7	59	131	26	0
1983	12	51	99	37	0
1984	8	69	136	14	0
1985	8	53	108	12	0
1986	5	48	98	6	38
1987	4	39	84	11	47
1988	5	25	64	6	26
1989	4	26	60	5	6
1990	3	17	29	4	1
1991	4	18	54	8	2
1992	5	20	29	9	2
1993	4	18	34	7	2
1994	3	18	29	6	0
1995	3	16	32	6	2
1996	4	14	56	6	0
1997	3	15	53	16	0
1998	5	26	92	7	0
1999	6	28	72	8	0
2000	2	26	68	14	0
2001	4	33	101	14	1
2002	2	38	78	21	0
2003	3	51	92	25	16
2004	2	61	107	29	6
2005	6	65	150	15	9
2006	6	66	152	25	2
2007	7	68	201	14	14
2008	6	67	155	26	12
2009	6	79	195	24	0
2010	6	71	181	32	2
2011	6	84	151	26	4
2012	6	83	162	27	0
2013	6	82	185	30	0
2014	6	87	221	23	0

częściach fermy działał ten sam czynnik mutageny, nadto lata pojawienia się zmutowanego potomstwa na fermie dzielił okres 27 lat.

Znaczenie obu mutacji w tworzeniu i rozwoju odmiany miało zgoła różny charakter. Pierwsza mutacja dała początek odmianie białoszyjnej i wniosła znaczący wkład w rozwój jej hodowli. Lis założyciel (Zwiastun) w trakcie swojego użytkowania rozplodowego (1971–1979) pokrył 46 samic, które urodziły 53 szczenięta odmiany białoszyjnej, a do dalszej hodowli włączono jego 3 synów i 9 córek (tabela 1). W latach 1970–2014 odsadzono łącznie 4153 lisów o umaszczeniu białoszyjnym, które w 96,65% pochodziły z miotów lisów białoszyjnych (wywodzących się od pierwszego mutanta – Zwiastuna), skojarzonych z lisami srebrzystymi i platynowymi (wykres 1). Natomiast samce odmiany białoszyjnej – Trunek i Trust – wywodzące się z drugiej mutacji (po rodzicach Pot i Persona I), były użytkowane reprodukcyjnie tylko przez dwa sezony, pokryły zaledwie 16 samic, uzyskano od nich 24 szczenięta odmiany białoszyjnej i pozostawiono do dalszej hodowli tylko 2 córki. W latach 1998–2014 udział lisów o umaszczeniu białoszyjnym (pochodzących z miotów wywodzących się z drugiej mutacji), skojarzonych z lisami srebrzystymi i platynowymi, w ogólnej liczbie odsadzanych lisów o umaszczeniu białoszyjnym, był bardzo niski (1,36%–13,0%)

DRODZY HODOWCY

Informujemy, że hodowcy zrzeszeni w Polskim Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych mogą skorzystać z porad prawnych udzielanych przez **mecenasa Aleksandra Czecha**.

W celu uzyskania szczegółów prosimy o kontakt z oddziałem PZHiPZF w Tarnowie Podgórnym, tel. 61 814 70 51

i tylko w 1999 roku był stosunkowo wysoki i stanowił 33,3%.

Wpływ drugiej mutacji na strukturę stada odmiany białoszyjnej był niewielki. W 2014 roku w stadzie podstawowym lisów pospolitych w fermie w Moszczenicy pozostała tylko jedna samica odmiany białoszyjnej, wywodząca się z drugiej mutacji.

W latach siedemdziesiątych XX w. liczebność stada odmiany białoszyjnej systematycznie zwiększano i liczyło ono 80 samic i 12 samców w 1981 roku (tabela 2). Jednak w kolejnych latach liczbę zwierząt znacznie ograniczono z powodów ekonomicznych i jednocześnie w okresie 1986–1988 sprzedano największą liczbę zwierząt do chowu w innych fermach. W latach dziewięćdziesiątych XX w. liczebność stada była już tak niewielka, że odmiana

była w dużym stopniu zagrożona wyginięciem. Ponowny wzrost liczby zwierząt nastąpił po 2000 roku. W 2007 roku odmianę białoszyjną objęto programem ochrony zasobów genetycznych, co spowodowało ustabilizowanie liczebności stada od 2011 roku na poziomie 90 zwierząt. W latach 2005 i 2008 kolejnych większych zakupów (2 samce i 11 samic) dokonała ferma w Chorzelowie (należąca do Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki) i utworzyła drugie stado odmiany białoszyjnej, które w 2010 roku zostało także objęte programem ochrony zasobów genetycznych. Obecnie odmiana białoszyjna jest dobrze chroniona, bo hodowlę prowadzi się w dwóch fermach, w których w 2014 roku 98 samic było objętych oceną wartości użytkowej i hodowlanej (KCHZ, 2014). ■

PIŚMIENNICTWO

1. Centralna Stacja Hodowli Zwierząt, 1998 - Wzorzec oceny pokroju lisów pospolitych. Warszawa, 3-17.
2. Cywiński B., 1997 - Lisy białoszyjne z PGHZF „Batorówka” w Moszczenicy. Hod. Drob. Inw. 7-8: 8-9.
3. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt – Hodowla zwierząt futerkowych w 2014 roku, Warszawa, 2015.
3. Kuźniewicz J., Filistowicz A., Chów i hodowla zwierząt futerkowych. Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, 1999.

Z głębokim żalem
branża „futerkowa” przyjęła wiadomość o śmierci

Pana EUGENIUSZA KULIKA

**hodowcy i wybitnego specjalisty
z zakresu hodowli zwierząt futerkowych,
naszego Kolegi i Przyjaciela.**

Eugeniusz Kulik praktycznie przez całe swoje życie zawodowe był związany z hodowlą mięsożernych zwierząt futerkowych – przede wszystkim nerek.

Urodził się 26 września 1934 roku w miejscowości Michałów, powiat Tomaszów Lubelski. Szkołę ukończył w Rachaniach, następnie studia o kierunku zootechnicznym na Uniwersytecie Lubelskim. Od 1958 roku prowadził fermę lisów i nerek w Czechyniu powiat wałęcki jako kierownik fermy. Po dziesięciu latach przeprowadza się do Koszalina i w 1969 roku zakłada własną fermę, jako fermę reprodukcyjną nerek. Rozpoczyna też pracę w Okręgowej Stacji Hodowli Zwierząt w Koszalinie jako kierownik działu oceny owiec. Był związany z Okręgowym Związkiem Hodowli Drobного Inwentarza w Koszalinie.

Lata współpracy to ogromny wkład Pana Eugeniusza w rozwój i doskonalenie hodowli zwierząt futerkowych. To również ogrom pracy podczas kontaktów z hodowcami, podczas których przekazywał im bogatą wiedzę i doświadczenie z zakresu hodowli zwierząt futerkowych.

W 2009 roku ze względu na chorobę żony i swoją likwiduje hodowlę. Zmarł 1 lipca 2015 roku po długiej i ciężkiej chorobie.

Informacja VII kadencja

**2 lipca 2015 r.
nr 50/2015 (414)**

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi /RRW/ rozpatrzyła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (druk nr 2968), poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (druk nr 3139) oraz przedstawionym przez Prezydenta RP projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (druk nr 3157).

Projekt z druku nr 2968 dotyczy umożliwienia przekształcenia na cele nierolnicze i nieleśne, bez zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne klas I–III, jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia nie przekracza 0,5 ha. Projekt z druku nr 3139 dotyczy uchwalania i wykonywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminach wiejskich i podmiejskich oraz użyskiwania decyzji o warunkach zabudowy na obszarach, na których nie ma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt z druku nr 3157 dotyczy wprowadzenia w określonych przypadkach zwolnienia z obowiązku każdorazowego uzyskiwania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne klas I–III.

Do projektu zawartego w sprawozdaniu podkomisji Komisja wniosła poprawkę, polegającą na usunięciu zmiany 3, która wyłącza-

o pracach komisji sejmowych

ła stosowanie przepisów ustawy do realizacji sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS) zgłosiła wniosek mniejszości, określający nowe warunki, których łączne spełnienie umożliwiłoby zmianę przeznaczenia gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne klas I-III bez zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

Komisja przyjęła sprawozdanie.

Sprawozdawca – poseł Artur Dunin (PO).

W posiedzeniu uczestniczyli: sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP – Olgierd Dziekoński oraz sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Kazimierz Plocke.

Na kolejnym posiedzeniu Komisja rozpatrzyła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (druk nr 3193). Projekt dotyczy uregulowania stanu prawnego nieruchomości, stanowiących wspólnoty gruntowe i możliwości przekształcenia wspólnoty gruntowej we współwłasność. Do projektu zawartego w sprawozdaniu podkomisji Komisja wniosła poprawki, dotyczące między innymi: określenia osób uprawnionych do udziału we wspólnocie leśnej, zamieszczania w Biuletynie Informacji Publicznej decyzji o tym, które nieruchomości stanowią mienie gromadzkie, precyzyjnego określenia treści wniosku o ustalenie, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową, oraz wykazu uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej, dostarczaniu pism, postanowień i decy-

zji w określonych sprawach, obowiązku zawieszenia postępowania w przypadku śmierci strony lub jej przedstawiciela ustawowego, umożliwienia prowadzenia ksiąg wieczystych dla nieruchomości stanowiących wspólnotę gruntową.

Komisja przyjęła sprawozdanie.

Sprawozdawca – poseł Krzysztof Jurgiel (PO).

W ramach spraw bieżących poseł Jacek Bogucki (PiS) poruszył problem tragicznej sytuacji rolników w województwie podlaskim, spowodowanej wystąpieniem na terenie województwa kłęski suszy, wirusa afrykańskiego pomoru świń oraz szkód łowieckich. Poseł przedstawił pismo Podlaskiej Izby Rolniczej, w której apeluje ona o wprowadzenie na terenie województwa podlaskiego stanu kłęski żywnościowej. Komisja zajmie się tym problemem na najbliższym posiedzeniu. W posiedzeniu uczestniczył sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Kazimierz Plocke.

Na kolejnym posiedzeniu Komisja przystąpiła do rozpatrywania rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3524).

Projekt ma na celu wykonanie przepisów wynikających z rozporządzeń Unii Europejskiej, które zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2014 r. W projekcie wskazuje się organy – ich właściwość i kompetencje w zakresie realizacji zadań, których zakres merytoryczny wynika wprost z przepisów rozporządzeń unijnych. Zadania te

dotyczą: uznawania organizacji producentów rolnych i zrzeszeń tych organizacji oraz organizacji międzybranżowych, w tym kontroli ich działalności, monitorowania rynków, umów na dostawy produktów rolnych oraz negocjacji umownych w wybranych sektorach. Komisja przeprowadziła ogólną dyskusję nad projektem, w trakcie której posłowie oraz przedstawiciele związków i organizacji rolniczych zgłaszali swoje uwagi do regulacji. Komisja rozpocznie rozpatrywanie poszczególnych przepisów projektu ustawy na kolejnym posiedzeniu 9 lipca br. W posiedzeniu uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Tadeusz Nalewajk.

7 lipca 2015 r. nr 51/2015 (415)

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa /OSZ/ rozpatrzyła rządowy dokument: Informacja o stanie lasów oraz o realizacji „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości” w 2013 r. (druk nr 3440).

Informację przedstawiła podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska – Katarzyna Kępka. W 2013 r., w wyniku realizacji Krajowego Programu Zwiększania Lesistości oraz zmian dokonanych w ewidencji gruntów, powierzchnia leśna kraju wzrosła o 13 tys. ha w stosunku do 2012 r. Lesistość na koniec 2013 r. wynosiła 29,4%. W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., zagrożenie drzewostanów przez szkodliwe owady utrzymało się na zbliżonym poziomie. Zmalało zagrożenie drzewostanów, wy-

wołane przez grzybowe choroby infekcyjne. Sprzedaż drewna, zapewniająca ekonomiczne warunki prowadzenia gospodarki w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, stanowi ponad 80% przychodów nadleśnictw. W 2013 r. PGL LP pozyskało ponad 34 mln m³ grubizny netto.

Komisja wnosi o przyjęcie dokumentu z druku nr 3440.

Sprawozdawca – poseł Ewa Wolak (PO).

W posiedzeniu uczestniczył dyrektor generalny PGL LP – Adam Wasiak.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny /PSR/ przystąpiła do rozpatrywania poselskiego projektu ustawy o przedsiębiorstwie społecznym i wspieraniu podmiotów ekonomii społecznej (druk nr 3521). Projekt ma na celu zdefiniowanie niejednoznacznie interpretowanego dotychczas pojęcia przedsiębiorstwa społecznego. Brak tej definicji zagraża nieefektywnym wykorzystaniem środków publicznych w nowym okresie programowania 2014–2020. Zdefiniowanie statusu przedsiębiorstwa społecznego umożliwi również podjęcie bardziej efektywnych działań, promujących „marki” przedsiębiorczości społecznej, dzięki którym będzie ona łatwiej rozpoznawalna przez konsumentów oraz pozostałych uczestników rynku.

Projekt reguluje: zasady i tryb uzyskiwania i utraty przez przedsiębiorców statusu przedsiębiorstwa społecznego, zasady działania przedsiębiorstw społecznych, zasady funkcjonowania Izby Przedsiębiorstw Społecznych, nadzór nad przedsiębiorstwami społecznymi, zasady wspierania podmiotów ekonomii społecznej oraz funkcjonowanie Rady Ekonomii Społecznej.

Komisja powołała podkomisję nadzwyczajną, do której skierowała projekt. Przewodniczącą podkomisji

została poseł Joanna Bobowska (PO).

Komisja rozpatrzyła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3428).

Celem projektu jest usprawnienie procesu wnioskowania, ustalania i przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Do projektu zawartego w sprawozdaniu podkomisji, Komisja wniosła poprawki redakcyjne.

Komisja przyjęła sprawozdanie.

Sprawozdawca – poseł Ewa Drozd (PO).

Komisja przeprowadziła pierwsze czytanie i rozpatrzyła rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 3584).

Uzasadnienie projektu przedstawiła podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej – Elżbieta Seredyn.

Projekt ma na celu usprawnienie procesu dochodzenia od dłużników alimentacyjnych należności budżetu państwa, powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego poprzez rezygnację z prowadzenia egzekucji administracyjnej tych należności i ich dochodzenie wyłącznie w drodze egzekucji sądowej, którą i tak już prowadzą najczęściej komornicy sądowi w zakresie egzekucji alimentów. Projekt ogranicza zakres podziału środków z egzekucji (60% dla budżetu państwa, reszta dla gminy właściwej dla wierzyciela – wyklucza gminę właściwą dla dłużnika). Upraszcza również proce-

dury wobec dłużników alimentacyjnych.

Komisja przyjęła poprawki redakcyjne.

Komisja przyjęła sprawozdanie.

Sprawozdawca – poseł Domicela Kopaczewska (PO).

W posiedzeniu uczestniczyli: sekretarz stanu w MPiPS – Jarosław Duda oraz podsekretarz stanu w MPiPS – Małgorzata Marcińska.

8 lipca 2015 r. nr 52/2015 (416)

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa /OSZ/ na posiedzeniu zwołanym w trybie art. 152 ust. 2 regulaminu Sejmu na wniosek grupy posłów, „Rozpatrzyła informację o wypełnianiu funkcji, ochrony informacji geologicznej i stanie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego – Państwowej Służby Geologicznej – Państwowej Służby Hydrogeologicznej”.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju – Sławomir Brodziński stwierdził, że Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB) oraz Państwowa Służba Geologiczna i Państwowa Służba Hydrogeologiczna wypełniają poprawnie swoje obowiązki i że nie są mu znane żadne uchybienia i nieprawidłowości w pracy PIG-PIB. Przypomniał, że obecnie, zgodnie z przepisami ustawy, trwa konkurs na stanowisko dyrektora PIG-PIB.

Kierownik Państwowego Instytutu Geologicznego, I zastępca dyrektora PIG – Roman Smółka stwierdził, iż obowiązująca ustawa – Prawo geologiczne i górnicze oraz rozporządzenia w sposób odpowiedni zapewniają ochronę gromadzenia informacji geologicznych.

Komisja, w wyniku głosowania (9-9-0), nie przyjęła do wiadomości przedłożonych informacji.

PRZETWÓRSTWO ROLNE GAŚIOREK Sp.J.

ul. Wrzesińska 8
62-250 Czarniejewo
Tel/fax 61 4273 166
e-mail: biuro@grhgasiorek.pl

*ogłasza sprzedaż
gotowej mieszanki zbożowej*

EKSTRUDOWANEJ

!!!CENY DO UZGODNIENIA!!!

W posiedzeniu uczestniczyli: zastępca Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – płk Jacek Gawryszewski oraz wiceprezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – Krystian Szczepański.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi /RRW/ rozpatrzyła Informację Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli na temat „Skuteczności działań i procedur podejmowanych w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń”.

Informację przedstawił dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK – Waldemar Wojnicz. Kontrola została zlecona przez sejmową Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi i objęła okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia zakończenia kontroli (16 stycznia 2015 r.), a także zdarzenia wcześniejsze, związane z zabezpieczeniem wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (ASF) na obszarze Polski.

Według oceny NIK, działania prowadzone przez organy państwowe na rzecz ograniczenia wystąpienia ASF były odpowiednie i zapewniły wczesne wykrycie przypadków tej choroby. Jednak wobec nadmiernej populacji dzików – głównego źródła przenoszenia wirusa – ryzyko szerzenia choroby było nadal wysokie. Odpowiednie służby nie były przygotowane do zwalczania ASF występującego u dzików. Po stwierdzeniu w lutym 2014 r. dwóch zakażeń ASF u dzików, podjęte natychmiast działania okazały się nieadekwatne do skali zagrożenia. Referent zwrócił uwagę na wyznaczenie przez Głównego Lekarza Weterynarii zbyt rozległego obszaru objętego ograniczeniami bez uzgodnień z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii MRiRW oraz na zbyt restrykcyjne przepisy określone przez MRiRW odnośnie do ograniczeń dotyczących obro-

tu zwierzętami, a także w zakresie znakowania i obróbki mięsa wieprzowego. Powyższe działania bardzo negatywnie wpłynęły na kondycję finansową gospodarstw hodowlanych, m.in. poprzez wstrzymanie obrotu zwierzętami rzeźnymi. Stwierdzono przypadki nieprzestrzegania nakazów i zakazów wydanych przez Inspekcję Weterynaryjną oraz przypadki niepełnej realizacji zadań przez powiatowych lekarzy weterynarii, co, w opinii NIK, świadczy o nieszczelności systemu zapobiegania i zwalczania ASF. Jednym z wniosków pokontrolnych, skierowanym do Ministra Środowiska, jest wyegzekwowanie redukcji liczby dzików na obszarze dotkniętym afrykańskim pomorem świń.

Komisja rozpatrzyła informację Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat:

- stanu zwalczania afrykańskiego pomoru świń w Polsce oraz jego wpływu na sytuację ekonomiczną gospodarstw rolnych,
- realizacji ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych, w tym programu bioasekuracji.

Informację przedstawił podsekretarz stanu w MRiRW – Tadeusz Nalewajk.

Minister stwierdził, że Polska jest unijnym poligonem zwalczania wirusa afrykańskiego pomoru świń u dzików, a program bioasekuracji jest najskuteczniejszym środkiem walki z ASF. Według referenta, dzięki działaniom zarówno Inspekcji Weterynaryjnej, jak i innych zaangażowanych w zwalczanie wirusa służb, organizacji i producentów rolnych, udało się ograniczyć występowanie tej choroby jedynie do części województwa podlaskiego. Oznacza to, że stopień rozprzestrzeniania się choroby pozostaje niezmienny, a sam wirus nie wy-

kazuje tendencji do dynamicznego szerzenia się.

Komisja rozpatrzyła informację Ministra Środowiska o „Skuteczności stosowanych instrumentów prawnych przy wypłacie odszkodowań za powstałe szkody łowieckie. Skala zjawiska. Planowane zmiany legislacyjne”.

Informację przedstawiła podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska – Katarzyna Kępka.

Minister poinformowała, że zauważalny jest wzrost szkód łowieckich w kolejnych sezonach łowieckich (2009/2010 – 49,4 mln zł, 2013/2014 – 75,3 mln zł). Według niej, spowodowane jest to korzystnymi warunkami pogodowymi (lekkie zimy), zwiększającym się arealem upraw kukurydzy, stanowiącej karmę dzików oraz zmianą zachowań dzików. System szacowania szkód łowieckich został znowelizowany w 2010 r. we współpracy wszystkich zainteresowanych stron. Mechanizm ten uwzględnia specyfikę szacowania szkód i ustalania wysokości odszkodowania. Reagując na rosnący problem szkód łowieckich, w rządowym projekcie nowelizacji ustawy – Prawo łowieckie zaproponowano pośrednie i bezpośrednie rozwiązania, które umożliwią zwiększenie pozyskania zwierzyzny w przypadku wzrostu poziomu szkód.

Komisja rozpatrzyła odpowiedź Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Środowiska na pismo Podlaskiej Izby Rolniczej.

Przewodniczący Komisji poinformował o wpłynięciu do Komisji pisma Podlaskiej Izby Rolniczej, która, na wniosek hodowców i producentów trzody, zwraca się o wprowadzenie przez Radę Ministrów stanu kłęski żywiłowej na obszarze województwa podlaskiego w związku z afrykańskim pomorem świń i szkodami wyrządzonymi przez zwierzyinę łowną.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Minister Środowiska w przesłanych pismach wypowiedzieli się przeciwko ww. wnioskowi.

W dyskusji część posłów oraz przedstawiciele rolników z województwa podlaskiego skrytykowały realizację i założenia programu bioasekuracji, który, według nich, przyczynia się do upadku hodowli trzody chlewnej. Padły głosy, że państwo polskie, jako właściciel zwierząt łownych, powinno w całości pokrywać koszty szkód łowieckich, a rolnikom należy się odszkodowanie w wysokości realnie odpowiadającej poniesionym stratom.

Po wysłuchaniu ww. informacji zgłoszono wnioski o przyjęcie do wiadomości informacji NIK i odrzucenie informacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Środowiska. Wniosek ma być głosowany na jednym z najbliższych posiedzeń Komisji.

Na kolejnym posiedzeniu Komisja rozpatrzyła informację Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat strat w rolnictwie, spowodowanych warunkami agrometeorologicznymi oraz monitoringu obszarów występowania zjawiska suszy na terenie Polski.

Podsekretarz stanu w MRiRW – Tadeusz Nalewajk przedstawił stan prac komisji wojewódzkich do szacowania strat w gospodarstwach rolnych, wynikających z wystąpienia suszy. Wysokość strat w uprawach rolnych, spowodowanych suszą, będzie znana po ich oszacowaniu przez wspomniane komisje. Minister przedstawił również formy pomocy dla poszkodowanych producentów rolnych. W dyskusji skupiono się na zasadzie działania pomocy z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu sposobów realizacji niektórych zadań Agencji

Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wątpliwości dotyczyły wielkości szkód, jakie są niezbędne, aby skorzystać z tej pomocy.

9 lipca 2015 r. nr 53/2015 (417)

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa /OSZ/ przeprowadziła pierwsze czytanie i rozpatrzyła rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3523).

Uzasadnienie projektu przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska – Janusz Ostapiuk.

Projekt dotyczy wdrożenia przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (2012/18/UE) w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi (dyrektywa Seveso III); dostosowania istniejącego systemu klasyfikacji zakładów o dużym albo zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej do nowego systemu klasyfikacji substancji chemicznych; wzmocnienia wymogu dotyczącego dostępu społeczeństwa do informacji o zagrożeniach poważnymi awariami.

Komisja przyjęła poprawkę, polegającą na zastąpieniu sformułowania „w granicach administracyjnych miast oraz w obrębie zwartej zabudowy wsi” sformułowaniem „w obrębie zwartej zabudowy miast i wsi” oraz poprawki redakcyjno-lexykalne.

Komisja przyjęła sprawozdanie. Sprawozdawca – poseł Grażyna Ciemiński (PO).

Na kolejnym posiedzeniu Komisja rozpatrzyła poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (druki nr 3244 i 3563).

W czasie drugiego czytania zgłoszono dwie poprawki. Komisja wnosi o ich odrzucenie.

Poprawki dotyczyły:

- kwestii ustalenia masy odpadu powstałego ze zużytego sprzętu przy pomocy legalizowanego urządzenia ważącego, a nie tylko wagi elektronicznej,
- wykreślenia rozdziału 9, odnoszącego się do kwestii audytu zewnętrznego.

Sprawozdawca – poseł Ewa Wolak (PO).

W posiedzeniu uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska – Janusz Ostapiuk.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi /RRW/ rozpatrzyła poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o organizacji rynku rybnego (druki nr 3472 i 3573). W czasie drugiego czytania zgłoszono dwie poprawki. Komisja wnosi o ich odrzucenie.

Poprawki miały na celu m.in. umożliwienie rybakom sprzedaży ryb poza centrami pierwszej sprzedaży ryb.

Sprawozdawca – poseł Beata Rusinowska (PO).

Wyznaczono do godz. 20.00 w dniu bieżącym termin dla ministra właściwego do spraw członkostwa RP w UE na przedstawienie opinii.

Komisja rozpatrzyła poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (druki nr 3463 i 3572).

W czasie drugiego czytania zgłoszono 5 poprawek. Komisja wnosi o przyjęcie 1 poprawki i odrzucenie 4 poprawek.

Poprawka, którą Komisja proponuje przyjąć, miała na celu wydłużenie okresu rozpatrywania wniosku

sku o dofinansowanie. W proponowanym przepisie rozpatrzenie tego wniosku następuje w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia. W przypadku jego nierozpatrzenia wnioskodawca musi być zawiadomiony o przyczynach zwłoki oraz konieczne jest określenie nowego terminu rozpatrzenia wniosku, nie dłużej jednak niż 3 miesiące.

Poprawki, które Komisja proponuje odrzucić, miały na celu: niezwłoczny zwrot środków niezrefundowanych w przypadku nieotrzymania refundacji z winy Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ustalenie definicji pomocy pobranej niezależnie.

Sprawozdawca – poseł Artur Dunin (PO).

Wyznaczono do 9 lipca do godz. 20.00 termin dla ministra właściwego do spraw członkostwa RP w UE na przedstawienie opinii.

Komisja rozpatrzyła wniosek i poprawkę zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (druki nr 2968, 3139, 3157 i 3592).

W czasie drugiego czytania zgłoszono wniosek o odrzucenie projektu i jedną poprawkę. Komisja wnosi o odrzucenie wniosku. Wnioskodawcy wycofali poprawkę.

Sprawozdawca – poseł Artur Dunin (PO).

Komisja rozpatrzyła poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (druki nr 3193 i 3593).

W czasie drugiego czytania zgłoszono 8 poprawek. Komisja wnosi o przyjęcie 6 poprawek i odrzucenie 2 poprawek.

Poprawki, które Komisja proponuje przyjąć, miały na celu m.in. wydłużenie okresów uprawniają-

cych do udziału we wspólnocie gruntowej z pięciu do dziesięciu lat, a także wprowadzenie konieczności prowadzenia ksiąg wieczystych dla wspólnot gruntowych.

Poprawki, które Komisja proponuje odrzucić, miały na celu m.in. likwidację możliwości składania pozwu o uchylenie uchwały spółki przez właściwego wójta, burmistrza, prezydenta.

Sprawozdawca – poseł Krzysztof Jurgiel (PiS).

Komisja kontynuowała rozpatrywanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3524). Projekt ma na celu wykonanie przepisów wynikających z rozporządzeń Unii Europejskiej, które zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2014 r. W projekcie wskazuje się organy – ich właściwość i kompetencje w zakresie realizacji zadań, których zakres merytoryczny wynika wprost z przepisów rozporządzeń unijnych. Zadania te dotyczą: uznawania organizacji producentów rolnych i zrzeszeń tych organizacji oraz organizacji międzybranżowych, w tym kontroli ich działalności, monitorowania rynków, umów na dostawy produktów rolnych oraz negocjacji umownych w wybranych sektorach.

Komisja przyjęła poprawki redakcyjne i legislacyjne oraz poprawki polegające m.in. na: umożliwieniu powierzenia Agencji Rynku Rolnego realizacji zadań przez podmioty sektora finansów publicznych; zmianie zakresu definicji organizacji uznanych producentów owoców i warzyw oraz pozostałych rynków rolnych w ustawie z 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów; pozostawieniu spółki Elewarr w jej dotychczasowym kształcie i pod nadzorem ARR; doprecyzowaniu przepisów dotyczących porozu-

mień branżowych, by takie porozumienia były zawierane przed umowami kontraktacyjnymi.

Komisja przyjęła sprawozdanie. Sprawozdawca – poseł Artur Dunin (PO).

W posiedzeniu uczestniczyli: sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP – Olgierd Dziekoński, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Kazimierz Plocke, podsekretarz stanu w MRiRW – Tadeusz Nalewajk oraz prezes Agencji Rynku Rolnego – Radosław Szatkowski.

**21 lipca 2015 r.
nr 55/2015 (419)**

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa /OSZ/ przystąpiła do ponownego rozpatrzenia sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2970) oraz o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (druk nr 3192).

Projekt z druku nr 2970 ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r. (sygn. akt P19/13). Dotyczy on m.in. zmiany procedury tworzenia obwodów łowieckich z czynnym udziałem właścicieli nieruchomości oraz zainteresowanych instytucji i organów już na etapie zamiaru tworzenia projektu, a potem samego projektu poprzez ogłoszenie uchwały o zamiarze dokonania podziału województwa na obwody lub zmiany granic tych obwodów i ogłoszenie do publicznej wiadomości.

Projekt z druku nr 3192 ma na celu m.in.:

- wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r. (syg. akt P 19/13),
- określenie w ustawie zasad wykonywania polowania.

Do projektu zawartego w sprawozdaniu podkomisji Komisja wniosła poprawkę, w której przywraca obowiązujące przesłanki rozwiązania umowy dzierżawy obwodu łowieckiego, uzupełniając je o dodatkowe przesłanki, mające na celu zapewnienie skuteczniejszego wykonywania przez dzierżawców albo zarządców obwodów łowieckich rocznych planów łowieckich oraz wypłaty odszkodowań.

Komisja będzie kontynuowała rozpatrywanie sprawozdania na kolejnym posiedzeniu.

W posiedzeniu uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny konserwator przyrody – Piotr Otawski.

**22 lipca 2015 r.
nr 56/2015 (420)**

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa /OSZ/ przeprowadziła pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3677).

Uzasadnienie projektu przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska – Piotr Otawski. Projekt dotyczy wdrożenia dyrektywy 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko oraz właściwe dostosowanie polskiego prawa do dyrektywy 2003/4/WE w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska. Projekt zawiera istotne regulacje usprawniające proces inwestycyjny.

Po zakończeniu pierwszego czytania Komisja powołała podkomisję nadzwyczajną, do której skierowała ww. projekt. Przewodniczącą podkomisji została poseł Grażyna Ciemniak (PO).

Komisje: Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa /OSZ/ oraz Rolnictwa i Rozwoju Wsi /RRW/ przeprowadziły pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o szkodach łowieckich, ubezpieczeniach obowiązkowych od szkód łowieckich, Łowieckim Funduszu Odszkodowawczym oraz o zmianie niektórych ustaw (druk nr 3666).

Uzasadnienie projektu przedstawił poseł Marek Gos (PSL).

Projekt określa:

- zasady tworzenia i funkcjonowania Łowieckiego Funduszu Odszkodowawczego,
- podmioty odpowiedzialne za gospodarkę Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym,
- sposób wyłaniania zakładu ubezpieczeń, zawierającego umowy obowiązkowego ubezpieczenia od szkód łowieckich,
- zasady zawierania i wykonywania umowy w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia dzierżawców i zarządców odwołów łowieckich oraz Skarbu Państwa od szkód łowieckich pomiędzy Łowieckim Funduszem Odszkodowawczym a ubezpieczycielem,
- zasady wyliczania i opłacania przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich oraz Skarb Państwa składek z tytułu zawarcia obowiązkowego ubezpieczenia od szkód łowieckich,
- zasady wypłat odszkodowań za szkody łowieckie oraz podmioty odpowiedzialne za ich wynagrodzenie,
- sposób postępowania przy zgłaszaniu szkód łowieckich, ich szacowaniu oraz wypłacie odszkodowań.

Po zakończeniu pierwszego czytania Komisje powołały podkomisję nadzwyczajną, do której skierowały ww. projekt. Przewodniczącą podkomisji został poseł Artur Dunin (PO).

W posiedzeniu uczestniczyli: podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska – Piotr Otawski oraz podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Tadeusz Nalewajk.

**23 lipca 2015 r.
nr 57/2015 (421)**

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa /OSZ/ ponownie rozpatrywała sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2970) oraz o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (druk nr 3192).

Projekt z druku nr 2970 ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r. (sygn. akt P19/13). Dotyczy on m.in. zmiany procedury tworzenia obwodów łowieckich z czynnym udziałem właścicieli nieruchomości oraz zainteresowanych instytucji i organów już na etapie zamiaru tworzenia projektu, a potem samego projektu poprzez ogłoszenie uchwały o zamiarze dokonania podziału województwa na obwoły lub zmiany granic tych obwodów i ogłoszenie do publicznej wiadomości.

Projekt z druku nr 3192 ma na celu m.in.:

- wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r. (syg. akt P 19/13),
- określenie w ustawie zasad wykonywania polowania.

Do projektu zawartego w sprawozdaniu podkomisji Komisja wniosła poprawki, w których:

- przywraca obowiązujące przesłanki rozwiązania umowy dzierżawy obwodu łowieckiego, uzupełniając je o dodatkowe przesłanki, mające na celu zapewnienie skuteczniejszego wykonywania przez dzierżawców albo zarządców

obwodów łowieckich rocznych planów łowieckich oraz wypłaty odszkodowań;

- ogranicza używanie amunicji ołowianej na terenach najbardziej wrażliwych, czyli na obszarach bagiennych, torfowiskach oraz na naturalnych lub sztucznych zbiornikach wodnych;
- zabrania umyślnego wykonywania polowania w obecności dzieci poniżej 13 roku życia;
- eliminuje różnice w wycenie zbliżonych szkód łowieckich na terenie całego kraju.

Komisja przyjęła sprawozdanie.

Sprawozdawca – poseł Marek Gos (PSL).

W posiedzeniu uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny konserwator przyrody – Piotr Otawski.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi /RRW/ przystąpiła do rozpatrywania poselskiego projektu ustawy o Trójstronnej Komisji Dialogu Społecznego w Rolnictwie (druk nr 3520).

Projekt dotyczy utworzenia Komisji, służącej dialogowi, osiągnięciu kompromisów i wypracowaniu wspólnych stanowisk w sprawach spornych, dotyczących funkcjonowania rolnictwa i obszarów wiejskich.

Do szczegółowego rozpatrzenia projektu Komisja powołała podkomisję nadzwyczajną, której przewodniczącym został poseł Mirosław Maliszewski (PSL).

W związku z powołaniem posła Doroty Niedzieli (PO) na stanowisko sekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, Komisja uzupełniła skład podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Funduszu Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych (druk nr 3076) o posła Andrzeja Kanię (PO).

W posiedzeniu uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Tadeusz Nalewajk.

Na kolejnym posiedzeniu Komisja wysłuchała informacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- na temat realizacji i planowanych do realizacji form pomocy dla producentów rolnych poszkodowanych w wyniku klęski suszy, w tym odpowiedź na postulaty zawarte w piśmie Kujawsko-Pomorskiego Centrum Rolniczego,
- o aktualnej sytuacji na rynku owoców miękkich, ze szczególnym uwzględnieniem porzeczki czarnej.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Tadeusz Nalewajk, odnosząc się do postulatów zgłoszonych przez Kujawsko-Pomorskie Centrum Rolnicze, poinformował, że producenci rolni, poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, m.in. suszy, mogą ubiegać się, poza odszkodowaniami z zakładów ubezpieczeń, także o kredyty preferencyjne; udzielenie przez Prezesa KRUS, na indywidualny wniosek rolnika, pomocy w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na raty czy też o udzielenie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na wniosek złożony do urzędu gminy.

W odniesieniu do sytuacji na rynku owoców miękkich, minister powołał się na informację GUS z maja br., mówiącą, że w skali kraju nie zaobserwowano znaczących uszkodzeń mrozowych w sadach oraz na plantacjach truskawek. Jednakże niekorzystnym czynnikiem stały się wiosenne chłody, które przyczyniły się do spowolnienia wegetacji. W 2015 r. zmniejszyła się powierzchnia uprawy porzeczki czarnej, której

ceny kształtują się na poziomie niższym niż w ubiegłym roku. Niska cena, oferowana w skupie, powoduje, iż producenci w większym stopniu odступują od zbiorów owoców z plantacji. Obserwuje się także spadek cen uzyskiwanych w eksporcie za porzeczki mrożone.

Komisja wysłuchała odpowiedzi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na pytania zadane przez posłów podczas 272. i 273. posiedzenia Komisji 8 lipca br.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Tadeusz Nalewajk poinformował m.in., że w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 przewidziane zostały rozwiązania, umożliwiające producentom rolnym zmianę profilu prowadzonej produkcji. Trwają też przygotowania projektów rozporządzeń ministra rolnictwa w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy na operację typu „Restrukturyzacja gospodarstw rolnych” oraz „Modernizacja gospodarstw rolnych”, objętych programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

W dyskusji posłowie krytycznie odnieśli się do przedstawionych informacji. Zgłoszono wnioski o ponowne rozpatrzenie na posiedzeniu Komisji poruszanych problemów, z rozszerzeniem o informację Ministra Rolnictwa, jakiego typu roszczenia wystosowano do Unii Europejskiej w kwestii spłat zobowiązań i programów pomocowych; rozwiązywania podobnych problemów w innych krajach UE. Posłowie domagali się konkretnych rozwiązań w zakresie pomocy rolnikom dotkniętym suszą. Wniosek o nieprzyjęcie informacji, w głosowaniu (10 głosów za, 10 przeciw), nie uzyskał większości.

Konstrukcje drewniane pawilonów do hodowli norek.
Projektowanie, produkcja. Tel. 502 08 02 36
e-mail: dawid@lisiewicz.com.pl

**Sprzedam fix1,
suszarnia
i prawidła fixa2**

tel 605 45 69 06

- Euro skrzynki
- Mieszalka 300 l
- Prawidła 17
- Klatki pojedynki
- Śrutownik bijakowy
- Czesarka do lisów
- Słup do mizdrowania
- Trzepak do skór
- Bębny do lajtrowania
- Suszarnia do lisów na 60 szt.

Kontakt: Bogdan Błanek tel. 600 834 093

TWINCA Poland

Serwis 24 h ☎ +48 696 428 523

Twinca A/S zaprasza do odwiedzenia naszego stoiska na corocznej międzynarodowej wystawie „Kopenhagen Fur” w MCH Messecenter Herning w dniach od 26.03-28.03/15

Marcin Markowski
Serwisant, Polska

+48 696 428 523

Saulius Blauzdys
Kierownik sprzedaży
+48 698 334 956
+45 2042 6535
sb@twinca.dk

TWINCA • Nr. Bjertvej 14 • DK-7830 Vinderup • Tel. +45 20 42 65 35 • www.twinca.pl

Zszywki, spinki C-ring, gwoździe oraz narzędzia i akcesoria pneumatyczne.

BizeA

BizeA Sp. z o.o.

Tomice, ul. Europejska 4, 05-532 Baniochka k. Warszawy

tel. 22 244 17 00 ; fax 22 244 52 77 e-mail: info@bizea.com.pl

www.bizea.pl

Producent
klatek na lisy
i elementów do klatek,
spody, półki

Dane kontaktowe
tel. 691 697 673, 601 498 658
e-mail: drutplast@we.pl

Sprzedaż nerek
wysoko cenionej odmiany velvet

w następujących wariantach barwnych:
Silver, White, Palomino,
Pearl, Brown, Mahogany,
Cross i Black.

Wysokiej jakości velvet 2%.
Możliwość dostawy
zarówno dużych jak i małych ilości.

Gwarantowany zysk.

Zachęcamy do kontaktu
w celu uzyskania szczegółowej oferty:
Naabjerg Mink
Osoba kontaktowa: Flemming Madsen
Nr tel. +45 51273733
Email: flemmingemadsen@hotmail.com

Add Power to Your Work

Norcar uruchamia własny serwis w Polsce!

Serwisant: Krzysztof Głód, tel. +48 510 663 407

Od 1 marca 2015 posiadamy własny serwis w Polsce pod adresem: Milcz 8, 64-800 Chodzież

- obsługa serwisowa i naprawy gwarancyjne
- obsługa serwisowa i naprawy pogwarancyjne
- magazyn części zamiennych
- sprzedaż maszyn nowych i używanych

www.minkomatic.com

minkomatic

Norcar BSB, Fabriksgatan 9, Nykarleby, Finland tel. +358 6 7812 800

Norcar Poland

Andrzej Janus

Tel: +48 22 219 8550

Tel: +358 6 781 2856

Kom: +358 504 600 072

andrzej.janus@norcar.com

Pokrycia dachowe na pawilony hodowlane

Dostarczamy wysokiej jakości płyty faliste włókno-cementowe na pokrycia dachowe pawilonów hodowlanych

Płyty faliste włókno-cementowe łączą ze sobą wysoką trwałość i wytrzymałość z jednoczesną lekkością i elastycznością. Ich zaletą jest niepalność, co sprawia, iż zwierzęta są lepiej chronione przed przypadkowym zaprószeniem ognia. Posiadają dobre własności izolacji termicznej, które pomogą w zachowaniu komfortowych warunków dla zwierząt w czasie upalnego lata. Zapewniają również dobrą izolację akustyczną, redukując dźwięki z zewnątrz, w tym hałas opadów atmosferycznych.

Ponadto materiał, z którego są wyprodukowane - włókno-cement - posiada możliwość absorbowania nadmiaru wilgoci, wytworzonej wewnątrz budynku, a następnie uwolnienia jej do środowiska pod wpływem korzystnej temperatury otoczenia. Dzięki temu wyeliminowano efekt skraplania się pary wodnej. Produkty są również odporne na rdzę, atak bakterii, grzybów oraz procesy gnilne, co sprawia, iż łatwiej jest je utrzymać w czystości. Ich trwałość jest szacowana na kilkadziesiąt lat, natomiast gwarancja obejmuje 15 lat - niezależnie od typu budynku.

Płyty faliste montuje się na lekkiej konstrukcji, szybko i łatwo, co znacznie skraca czas montażu i koszty.

Chcesz dowiedzieć się więcej: zadzwoń tel. 502-296-376, 502-673-053

SPRAWDZONA JAKOŚĆ I NIEZAWODNOŚĆ

Jasopels

BĘBEN DO TUSZEK JASOPELS XL

Zwiększona efektywność czyszczenia tuszek. Pojemność nowego bębna to nawet 450 samic/samców. Ulepszony system opróżniania znacznie skraca czas obróbki, a nowa metoda wirowania umożliwia skuteczniejsze czyszczenie tuszek.

MIZDROWNICA JASOPELS T6

Lepsza jakość skór. Zastosowanie systemu Active Per4ormance pozwala na zmianę prędkości na trzpieniu i siłę nacisku frezów w czterech niezależnych strefach. Zamknięta skrzynia ssania sprawia, że frezy pozostają dłużej czyste.

NOWE FREZY JASOPELS

Bardziej skuteczne usuwanie tłuszczu. Nowa seria frezów wyróżnia się falistym układem rowków. Głębsze rowki i falisty ruch frezów zapewniają lepsze odprowadzanie tłuszczu zwiększając efektywność mizdrowania.

PRAWIDŁA EASY OFF

Łatwiejsze zdejmowanie skór w krótszym czasie. Prawidła Easy Off to najlepiej regulowane prawidła na rynku. Dzięki regulacji szerokości zdejmowanie skór jest łatwiejsze i szybsze. Wbudowany chip umożliwia rejestrację każdej skóry. Teraz także w rozmiarze XL.

**HIT SPRZEDAŻY
2015!**

OWIJARKA JASOPELS WRAP T5 MAXI STRETCH

Dokładny i równomierny naciąg skór. Owijarka naciąga skórę na całej długości w jednolity sposób. Funkcja „Soft” pozwala na wydajne naciąganie nawet bardzo delikatnych skór.

Dowiedz się więcej.
Skontaktuj się z naszymi przedstawicielami:

Bronisław Gutowski
+48 502202404
bg@jasopels.pl

Jakub Skikiewicz
+48 504114105
js@jasopels.pl

Jasopels Sp. z o.o.
Tel. +48 61 892 70 92

ul. Kościelna 26
biuro@jasopels.pl

62-001 Chludowo
www.jasopels.pl

Ponieważ jakość jedno ma imię: Norpol
Wydajna produkcja, nowoczesne produkty i optymalna jakość

Na pewno wymagają Państwo wyłącznie najwyższej jakości. Oczekują Państwo tylko najlepszych usług, chcąc, aby Państwa skóry z norek były przygotowywane do sprzedaży przez najlepszych specjalistów przy użyciu najnowocześniejszych technik. Oczywiście wszystko to w korzystnej cenie! Oto kilka powodów, dla których warto wybrać usługi firmy Norpol: renomowanego przedsiębiorstwa, które przetwarzając rocznie dwa miliony skór może swobodnie nazwać się największym zakładem obróbki skór futerkowych.

Zasada działania jest prosta: Norpol dostarcza pełen pakiet usług, który uwzględnia Państwa szczególne wymagania, w ramach którego mogą Państwo wybrać spośród dwóch systemów suszenia: systemu tradycyjnego lub nowoczesnego systemu FIX 2. Niewątpliwie firmę Norpol wyróżnia wydajne podejście do procesu produkcji, podczas którego cała uwaga w pełni koncentruje się na produkcie końcowym. Zawsze możecie Państwo uczestniczyć w całym procesie przetwarzania i zobaczyć to wszystko na własne oczy!

Norpol
PCLTING CENTER

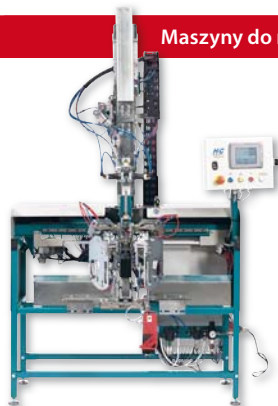
www.norpol.com.pl

Organizacja pracy – łatwa i szybka

Maszyny do mizdrowania

Maszyny do rozcinania

Maszyny do skórowania

Maszyna do rozcinania HG Combi Cut luzuje ogon i tylne łapy, gwarantując przy tym perfekcyjne cięcie a w rezultacie maksymalizację wielkości skóry.

Maszyna do skórowania HG Quick Skin 14 pozwala oszczędzić czas i ułatwić Państwu pracę dzięki prostej, szybkiej i łatwej obsłudze bez dodatkowej pracy ręcznej.

Mizdrownica HG 8 z gorącym natryskiem uczyni skórę miękką i pozbawioną tłuszczu jak nigdy dotąd.

HG

HG Poland Sp. z o.o.
ul. Prosta 34 - PL-72 100 Goleniów
Tel. 91 885 23 04/05
Fax 91 885 23 06
www.hgpoland.pl

Hedensted Gruppen A/S
Vejlevej 15 - DK-8722 Hedensted
Tel. (+45) 75 89 12 44
Fax (+45) 75 89 11 80
www.hedensted-gruppen.dk

Olgierd Jakubowski
Kierownik sprzedaży, Polska
Tel kom: 509 650 136
oj@hgpoland.pl

Daniel Sawa
Regionalny przedstawiciel handlowy
Tel kom: 728 438 933
ds@hgpoland.pl

Aleksandra Stefańska
Specjalista ds. sprzedaży i marketingu
Tel kom: 728 438 921
as@hgpoland.pl

Henrik Mortensen
Kierownik eksportu
Tel kom: (+45) 20 20 56 11
hm@hedensted-gruppen.dk

– dla profesjonalnych hodowców

POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW I PRODUCENTÓW ZWIERZĄT FUTERKOWYCH WE WSPÓŁPRACY Z NAJWIĘKSZYM PRODUCENTEM WITAMIN NA ŚWIECIE FIRMĄ DSM

POLECA

MIESZANKĘ PASZOWĄ – UZUPEŁNIAJĄCĄ

NORKA/LIS 0,1%

- produkt opracowany dla mięsożernych zwierząt futerkowych
- produkt wytwarzany na zlecenie związku
- wysoką jakość produktu potwierdzają wyniki hodowlane
- atrakcyjna cena

OD PONAD 87 LAT DBAMY O ROZWÓJ POLSKIEJ HODOWLI - NAM MOŻESZ ZAUFAĆ

Zamówienia w biurze PZHiPZF Oddział w Tarnowie Podgórnym
tel. 61 814 70 51

„MINOS” Sp. z o.o. Sp. K.
Starkówiec Piątkowski 24 63-013 Szlachcin,
Regon: 302150020, NIP: 7861698431

OFERTA HANDLOWA

- **HEMOGLOBINA**
- **MĄCZKA Z KRWI**
- **MĄCZKA RYBNA**
- **ZBOŻA MIKRONIZOWANE** (najnowsza technologia lepsza od ekstruzji)
- **HEPATPSTYMULANT** (regeneracja wątroby)
- **IMMUNOMODULATOR** (poprawa odporności i zmniejszenie stanów zapalnych)
- **RELAXER** (preparat uspakajający)
- **NORESTER** (bezpieczna konserwacja karmy)
- **PLAZMA KRWI** (aktywne ciała odpornościowe)
- **MALTOLEN** (siemię lniane)
- **WYSŁODKI EKSTRUDOWANE**
- **MĄCZKA MIĘSNO – KOSTNA WIEPRZOWA – 55% BIAŁKA**
- **MĄCZKA MIĘSNO – KOSTNA MIX – 50% BIAŁKA**
- **MĄCZKA Z PIÓR HYDROLIZOWANA – 80% BIAŁKA**

Telefony kontaktowe

695409006

601152983

Zamówienia proszę składać w godz: 08.00-16.00

pod nr tel: 608 603 429

LABORATORIUM PZHiPZF

ANALIZA KARMY DLA MIĘSOŻERNYCH ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

Laboratorium PZHiPZF posiada możliwość badania prób karmy dla zwierząt hodowlanych.

Kierunki badań:

- sucha masa (SM)
- białko
- tłuszcz
- węglowodany
- popiół surowy
- wilgotność
- określenie kaloryczności
- procentowy (%) udział białka, tłuszczu, węglowodanów w energii

Dla Hodowców należących do Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych analiza karmy oraz określenie kaloryczności wykonywane są BEZPŁATNIE !

Informacje dotyczące badania karmy mogą Państwo otrzymać pod numerem tel. **61-816-40-24, 61-814-70-51**

LABORATORIUM DIAGNOSTYCZNE POLSKIEGO ZWIĄZKU HODOWCÓW i PRODUCENTÓW ZWIERZĄT FUTERKOWYCH

LABORATORIUM ZACHĘCA WSZYSTKICH HODOWCÓW
DO WYKONYWANIA BADAŃ SEROLOGICZNYCH W KIERUNKU WYKRYCIA
WIRUSA ADV CHOROBY ALEUCKIEJ NOREK

Szczegółowe informacje otrzymają Państwo

pod nr 61 814 70 51